

ŽIVA ZAJEDNICA

Siječanj/veljača – Januar/Februar 1987.

D2384E

Broj **1-2** (78)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

U ovom broju:

● Portreti	str. 2
● Mar. kongres u Kevelaeru	str. 3
● Edita Stein	str. 4
● Za mlade	str. 5
● Hrvatsko novinstvo	str. 6
● Duh. riječ na WDR-u	str. 7
● Sv. zemlji u pohode	str. 8
● Iz naših misija	str. 9 – 21
● „Cvit razgovora“	str. 22
● Dobriša i sv. Veselka	str. 23
● Festival folkloru u Esslingenu	str. 24

Vjerujem u Boga!

Iako u ovom modernom svijetu, zaraslu često u vrlo primitivni materijalizam i egoistične interese, nemali broj ljudi živi kao da Boga nema i na glas čak govori ili piše da je s njim „raskrstio“, istina da Bog jest i da je on počelo, smisao i posljednji cilj svega stvorenoga, prvenstveno čovjeka, ne blijedi, ostaje neoboriva i neuništiva. S većim žarom nego ikada prije novi naraštaji, ponaj-

prije mladi, svjedoče da on **jest** i da je **dobar**, a brojna čovječja srca vraćaju mu se kao k posljednjoj dasci spasa u sulu-doj vrevi života ovoga stoljeća. Crkva Katolička, vjerna objavljenoj Riječi i poslušna ljudskoj moći shvaćanja i razumijevanja, ne prestaje ponavljati da Bog jest, da je svet i da voli čovjeka. U narednim brojevima našega lista, i to upravo na ovim prvim stranicama, po-

Kao što dijete
vjeruje roditeljima,
tako bi kršćanin
trebao vjerovati
Bogu i radovati
se istini da ga
On ljubi

kušat ćemo progovoriti, mucajući daka-ko, o velikom Bogu, Sinu njegovu, Du-hu Svetom... i svim ostalim člancima apostolskog vjerovanja.

Ako bismo htjeli govoriti i pisati o onom što razumijemo i proničemo, ta-da ne bismo smjeli govoriti o Bogu. A ipak mi o njemu govorimo i pitamo se tko je on, kako se on prema nama onosi, koji je smisao našega života, da li nas prihvaća, da li nas možda ljubi. A odgo-vor? Do njega možemo doći razmiš-ljanjem, traženjem, zaključivanjem, kao što su radili i odgovor nalazili svi veliki umovi svijeta. Osim toga, do po-zitivnog odgovora možemo doći lista-jući i premišljajući Sveto pismo.

Kršćanstvo uči da se daleki i nedohvat-ni Bog objavio u Starom zavjetu i u Isu-su Kristu u Novom zavjetu. U Starom zavjetu vraća se poput refrena izričaj da je Bog čovjeku blizu i da kroz vrijeme vodi čovjeka k spasenju. U Novom zav-jetu Isus veli svojim učenicima koji su htjeli vidjeti Boga: „Tko je vidio mene, vidio je i Oca. Otac i ja jedno smo.” Tako Isus i njegov život postaju onomu koji

vjeruje stožerom, temeljem svih izjava o Bogu. Ako to prihvatimo, dolazimo do slijedećih, vrlo važnih spoznaja.

Bog prihvaća svakog čovjeka

Isus prihvaća sve ljude. Ne briga ga da li ih društvo prihvaća ili ne prihvaća. Om-raženog carinika, okrivljenu ženu, čas-nika okupacione sile, umišljenog fari-zeja on prihvaća svojim velikim srcem. On ne gleda na vrijednost ili nevrijed-nost jedne osobe. Svima daje znati da ih ljubi, da im oprašta, da ih prihvaća. Nije li to i za nas utješna, radosna spoznaja. Bog hoće da ga svi ljudi „imaju”, posje-duju. Tako moramo razumjeti Isusovo držanje. Svi mogu k njemu! Nikom se od onih koji ga „hoće” ne uskraćuje, ne povlači se. Da li netko viče „Hosana” ili „Raspni ga”, on ne uzmiče niti se osve-ćuje. No, tko njega prihvati, mora se opredijeliti za novo, za preokret u živo-tu, za život na Kristov način. Bog nije samo kao kruh koji mogu svi blagovati, on je i svjetlo koje prosvjetljuje tamu ljudskih prostora i pokazuje što se u čovjeku stvarno nalazi i što bi u njem moralo biti.

Bog ljubi čovjeka

Mi želimo da nas drugi prihvate i vole jer smo lijepi, vrijedni, simpatični, inte-ligentni. Bog tih uvjeta ne pozna. On sve nas ljubi bezuvjetno, uvijek nas je ljubio, od početka. Tko je k Isusu dola-zio nije trebao biti „dobar” ili „pame-tan”. On je prihvaćao svakoga čovjeka kakav god on bio.

Imajući u vidu Isusa Krista smijemo go-voriti o Bogu i naslućivati kakav je i tko je on zapravo. Spoznati ga i prozrijeti nije nam moguće, ali ono najvažnije možemo naslutiti: Bog je dobar, meni je dobar; on je moje svjetlo, njegova me ljubav nosi i podnosi.

„Vjerujem u Boga” znači: Bog je sredi-šte moga života, ja mu vjerujem, ja mu se povjeravam. On je nedohvatan, ali on mome životu daje smisao, on je moj životni pratitelj, smisao moga posto-janja i djelovanja. On mi omogućuje da pristupim k njemu i da budem brat lju-di. On je ispunjenje mojih traženja, on - moj Bog.

Iv.

PORTRETI

„Pravi kršćanin ne smije zalutati”

U Ludwigsburškoj „Schlosskirche”, u koju naši vjernici dolaze svake nedjelje i blagdana da bi proslavili euharistiju, bilo je 30. studenoga 1986. godine posebno svečano. Pred brojnom zajedni-com hrvatskih katolika, a za vrijeme sv. Mise u kojoj je sudjelovao i prelat Jür-gen Adam, referent za strance, ponovili su svetu ženidbenu privolu, koju su iz-rekli 25 godina ranije, **Bože Radanović** i **Matija r. Zebić**. Narod je Božji s neskre-ivenom radošću pratio taj lijepi obred.

Slavlje srebrenog pira prenijelo se po-tom iz crkve u Božin stan koji je, kao i njegovo srce, uvijek širom otvoren svim posjetiteljima, znancima, prija-teljima. Rijetko gdje čovjek može do-živjeti nešto od one jednostavne, is-konske dobrote koja osvaja kao u susre-tu s tim sinom Cetinske krajine, s tim Dicmanjancem. U skladnom kršćans-kom braku „srebreni” su mladenci rodi-li i odgojili troje djece. Na „fešti” je bila nazočna i njihova brojna rodbina. Za-nimljivo je spomenuti da u Njemačkoj žive i rade 24 člana Radanovićeve ple-mena: 4 brata i 2 sestre s obiteljima. A

ima ih i u rodnom Dicmu. I za Dalmaci-ju se, kao nekada za Liku, može done-kle ustvrditi da je „cijeli svijet naselila, a da se nije raselila.”

Sa svojom popularnom „ćikom” u ruci (mali lončić za piće!) Bože nam reče, u stilu davnih seljačkih patrijarha: „Pravi hrvatski vjernik-katolik ne smije nika-da zalutati. Mora misliti na svoje rodi-telje, biti im zahvalan, voliti ih; mora

voliti svoju Crkvu i svoju rodnu grudu, tj. svoju hrvatsku domovinu.”

Od srca zahvaljuje svim svećenicima od kojih čuje „ono što se ne smije pogaziti niti zaboraviti: vjeru, poštenje, ljudsko vladanje...”

Nadamo se da će Bože i Matija i ubudu-će, kao i dosada, radosno povezani sa svojom rodbinom, sa svojom Crkvom, s misijskom zajednicom i sa svojim naro-dom, nenametljivo svjedočiti kako je to divno biti katolik, brat, prijatelj, čovjek, dobar čovjek. Čestitamo!

Iv.

„Srebreni mladenci” B. i M. Radanović sa svojom djecom

Urednikova riječ

Dragi čitatelji,

Dobrim željama za Novu godinu koje sam Vam uputio u posljednjem broju našega lista, a ovim se odužujem i svima koji su nam uputili svoje pismene i usmene čestitke za božićne blagdane i novogodišnje dane, pridružujem svježe novogodišnje. Neki su se već upitali što je sa „Živom zajednicom“ da je još nema. Odgovor je jednostavan: na početku godine izlazimo s dvobrojem, jer po zakonu njemačke pošte dva dvobroja, a to smo u početku planirali za mjesec godišnjih odmora, ne smiju izići neposredno jedan iza drugoga.

U prosincu 1986. godine posjetio sam Argentinu, tu daleku, veliku i bogatu zemlju u kojoj živi mnogo naših hrvatskih sunarodnjaka. Reportažu o tom putu, kao i prilog o hrvatskoj kulturnoj baštini koja se čuva i njeguje i na tim prostranstvima ostavio sam, zbog dospjelih mnogobrojnih dopisa iz naših misija u Njemačkoj za slijedeći broj.

U ovom broju donosimo sve izvještaje o jako posjećenim božićno-nikolinjskim proslavama i drugim priredbama s kraja godine koji su stigli na urednički stol, uz neznatna kraćenja. Nadam se da ćete se mnogi moći prepoznati ili „naći“ u riječi i slici. Možda će nekome ti članci biti monotoni, odveć slični jedan drugome, no ne smijemo zaboraviti da oni odražavaju svu dinamiku života koji ključa i vri u našim župnim zajednicama.

Kako će Sv. Otac uskoro proglasiti blaženom mučenicu s. Editu Stein, smatrali smo potrebnim upoznati Vas s likom te vanredne žene. Prilog iz hrvatske kulturne baštine posvećen je ovoga puta kratkom povijesnom presjeku razvoja novinstva u Hrvata. Sigurno, zahvalna tema. U recenziji prispjelih knjiga podrobnije je prikazan „Cvit“ velikoga fra Filipa Grabovca, hrvatskog junaka-mučenika. U crticama iz života naših ljudi „fra Jure“ je uzeo na svoj poznati kritički nišan sumornost, tugaljivost, žalost, zapravo pomanjkanje radosti i opuštenosti kod naših ljudi – svetaca, svećenika i vjernika. Nadam se da ćete to rado i s „guštom“ pročitati.

Želim Vam ugodno čitanje i svih drugih priloga kojih je u ovom broju, zbog dvobroja, zbilja dosta. Sve Vas srdačno pozdravljam. Uz „Javite se“ – dopisom, viješću, prilogom ili prijedlogom, ostajem odani

fra Ignacije V., urednik

Mariološki i marijanski kongres u Kevelaeru

Sv. Otac Ivan Pavao II. proglasio je 1987. godinu „Marijanskom godinom“. Osim toga održat će se u Njemačkoj te iste godine i Mariološko-marijanski kongres koga organizira Papinska međunarodna marijanska akademija kojoj su na čelu hrvatski franjevci. Donosimo već sada podrobniju informaciju o tim kongresima s molbom da se za njih molimo, i da na njima, ako je moguće, i osobno sudjelujemo.

Od 11. do 20. rujna 1987. održat će se X. Mariološki i XVII. Marijanski međunarodni kongres u sjeveronjemačkom marijanskom svetištu Kevelaer, u biskupiji Münster. Mariološki kongres proučavat će Štovanje Marije u 19. i 20. stoljeću do II. Vatikanskog sabora, dok će marijanski imati temu: Marija – Majka vjernika. Mariološki kongres jest znanstveni skup na kojem stručnjaci cijelog svijeta proučavaju određene teme ili određena razdoblja iz povijesti štovanja Gospe u bogoslovlju (teologija), u umjetnosti i u crkvenom životu uopće. Marijanski kongres, iako obično ima i znanstveni dio, redovito je usmjeren na marijanska slavlja.

Organiziranje marioloških i marijanskih kongresa povjereno je Papinskoj međunarodnoj marijanskoj akademiji koju vode hrvatski franjevci. Akademiju je osnovao franjevac o. fra Karlo Balić 1946. kao Međunarodnu marijansku akademiju. Zbog teoloških zasluga, papa Ivan XXIII. počastio je Akademiju naslovom Pontificia – Papinska. Prvi predsjednik bio je o. fra Karlo Balić, prvi tajnik o. fra Pavao Melada. 1976. g. fra Pavao Melada imenovan je predsjednikom, a o. Dinko Aračić tajnikom. Od 1982. u Akademiji djeluje i o. fra Josip Šimić. Osim organiziranja kongresa Akademija izdaje i njihove radove.

Početak marijanskih kongresa seže u 1895. Povod su im bila marijanska hodočašća, a organizacijski su se nadahnuli na euharistijskim kongresima. Od mnoštva kongresa spomenut ću samo one međunarodne, jer je nemoguće slijediti one biskupijske i pokrajinske zbog njihove brojnosti i učestalosti: Lyon 1900., Fribourg 1902., Rim 1904., Einsiedeln 1906., Zaragoza 1908., Salzburg 1910., Trier 1912. Uslijed vihora I. svjetskog rata utihnulo je rad ovih kongresa da bi ponovno oživjeli zaslugom o. Karla Balića. Tako je prvi kongres bio u Rimu 1950., kao I. mariološki i VIII. marijanski, zatim slijede Rim 1954., Lourdes 1958., Santo Domingo 1965., Lisabon-Fatima 1967., Zagreb-Marija Bistrica 1971., Rim 1975., Zaragoza 1979. i Malta 1983.

Za nas je jako važno da je o. Karlo Balić 1971. uspio ostvariti svoj dugogodišnji san – Međunarodni mariološki i marijanski kongres u rodnoj mu Hrvatskoj: VI. Mariološki i XIII. marijanski. Geslo kongresa bilo je: Marija početak boljeg svijeta. Ovo je ustvari bio naslov mariološkog kongresa koji je

K dragom Marijinu liku koji čuva kapelica u Kevelaeru rado hodočaste i hrvatski vjernici. Ove će ih godine, zbog mariološkog i marijanskog kongresa koji vode hrvatski franjevci, biti sigurno još više na tom mjestu s kojim nas vežu i povijesne uspomene.

proučavao povijest štovanja Gospe od šestog do jedanaestog stoljeća, dok je marijanski imao geslo: Marija i današnji svijet. Kongresi su bili poticaj buđenju crkvenog života u Crkvi među Hrvatima i kao prvi veliki skup bili preteča i nadahnuće svim kasnijim skupovima i slavljinama Crkve u Hrvata, a i cijeloj Katoličkoj Crkvi u Jugoslaviji.

Akademija surađuje s različitim nacionalnim marijanskim društvima i institutima koji za svaki kongres odabiru stručnjake koji će sudjelovati na kongresu. Na posljednjem kongresu na Malti bilo je devet različitih jezičnih skupina: engleska, francuska, hrvatska, malteška, njemačka, poljska, portugalska, španjolska i talijanska. Hrvatska skupina nastupiti će i u Kevelaeru. Uz to će sigurno biti sudionika kongresa iz Katoličke Crkve u Sloveniji.

Rad kongresa odvija se u općim skupovima i u radu po različitim jezičnim skupinama. Između različitih predavanja predviđena je mogućnost razmjene mišljenja i postavljanja pitanja. U okviru kongresa djeluje od 1965. ekumenska skupina u kojoj osim katoličkih stručnjaka sudjeluju i predstavnici Pravoslavne Crkve i drugih crkvenih zajednica. Kad već govorimo o predstavnicima drugih kršćanskih zajednica, treba spomenuti da na kongresima redovito sudjeluju i pripadnici Grčke i Srpske pravoslavne Crkve, bilo svećenici, bilo laici. Još je zanimljivo da su 1971. u Zagrebu obrađeni marijanski elementi u Kuranu i da su bili prisutni

(Nastavak na sl. str.)

4 EVROPSKI VELIKANI DUHA

Edita Stein, redovnica-mučenica

Za vrijeme svoga drugog pastoralnog posjeta S. R. Njemačkoj (1.-4. svibnja 1987.) Sv. Otac Ivan Pavao II proglasit će blaženom **Editu Stein**, koja je 9. kolovoza 1942. umrla u koncentracionom logoru u Auschwitzu. Tko je ta izvanredna žena, ta nova blaženica?

Rodila se 12. listopada 1891. godine u Breslavi. Bila je jedanaesto (i posljednje) dijete pobožnih židovskih roditelja. Kad su joj bile dvije godine, umro joj je otac Siegfried. Majka Augusta preuzela je potom svu brigu oko odgoja svoje brojne djece. Edita je bila vrlo nadarena djevojčica, savršeno je vladala sobom, a u moralnom pogledu bila je vrlo stroga. Već u trinaestoj godini smatrala se ateistkinjom. U Breslavi je študirala medicinu. Edita odlazi u Göttingen da bi slušala predavanja čuvenog filozofa **Edmunda Husserla**. Husserl je metafizički bio vrlo otvoren. Božja opstojnost bila je za nj jasna činjenica. To je jako utjecalo na misaoni razvoj mlade Edite i nadodala li se da je Husserl insistirao na moralnim opredjeljenjima i čistoći, tada se može razumjeti kako je on u Editi našao izvanrednu učinicu. Budući da je Husserl prešao na katedru u Freiburg, i ona odlazi u taj badenski grad i postiže 1916. doktorsku titulu. Dvije godine radi u Freiburgu kao Hus-

serlova asistentica. Od 1918. - 1920. godine živi u roditeljskoj kući baveći se znanstvenim spisima.

Godine 1921. čitala je autobiografske crtice iz života sv. **Terezije Avilske** († 1582.). Čitala ih je na koljenima i osjetila „u živo“ da je Bog zove. Ni časa ne časeći okreće se Bogu, obraća se i 1. siječnja 1922. prima sakrament svetoga krsta. Potom, kroz osam godina, obavlja učiteljsku službu u samostanu Sv. Magdalene u Spayeru. Tu, posebnim učiteljskim marom, priprema svoje učenice za njihov životni poziv. U to je vrijeme već živjela kao redovnica, udubljena u molitvu i zadivljivala je slušateljstvo fantastičnim govorničkim umijećem. Držala je govore i predavanja u mnogim njemačkim i evropskim gradovima stavljajući naglasak na potrebu izobrazbe žena. Tek 1931. biva joj omogućeno da postane docent na sveučilištu u Münsteru. Samo je tri semestra mogla predavati na toj visokoj i poznatoj školskoj ustanovi. Nacisti su je izjurili s tog sveučilišta. A onda je shvatila da joj je došlo vrijeme da se potpuno okrene i posveti Kristu, što je i učinila stupajući 1933. godine u karmel u Kölnu. Godine 1934. oblači redovničko odijelo. Kratko potom u tom je slijedi i njena sestra Roza.

Edita Stein

U karmelu kraj Kölna, dakle u samostanu, Edita (s. Benedikta od Križa), mogla se neometano baviti svojim znanstvenim radom. Proučavala je Tomu Akvinskoga (najvećeg teologa Katoličke Crkve!) i neke njegove radove prevodila na njemački. Tako je nastalo njeno glavno djelo: „**Konačni i vječni bitak**“.

Posljednjeg dana 1938. godine prešla je u nizozemski karmelski samostan Echt, jer joj je u Kölnu život bio u opasnosti. U Echtu je, iza kako su njemačke trupe zauzele Nizozemsku, bila zajedno sa svojom sestrom Rozom (2. kolovoza 1942.) uhapšena. Prebačena je u sabirni logor Westerbork, a odatle je transportom, 7. kolovoza, prosljedila dalje. U Schiefferstadtu kraj Spayera bila je posljednji put viđena u vlaku. Najvjerojatnije je da je već 9. kolovoza 1942. godine umrla u Auschwitzu od zarazne bolesti ili u **plinskoj komori**. Tako je Edita Stein, redovnički zvana sestra Benedikta od Križa, u svojoj dubokoj vjeri i svojoj žarkoj ljubavi pokazala da joj joj Križ Gospodinov bio iznad svega: i ona ga je, zajedno sa svojim Kristom, bez krzmanja uzela na svoja „slaba“ ženska leđa. Time je dokazala smisao patnje danas i dala primjer, divni i veliki, vjerskog svjedočenja koje otvara put ulasku u vječni život. Edita Stein nas poučava da trpljenje iz ljubavi, u ljubavi, spašava svijet.

Zato nas silno raduje da ćemo tu jaku ženu, Židovku, redovnicu, zaljubljenicu u Boga i Krista njegova i svakog čovjeka, već sutra častiti u euharistijskim slavljinama (i privatno!) na našim oltarima. A pojam učenjak, znanstvenik, filozof, žena, vjernica, redovnica, tako se divno s njom poistovjećuje!

Ignacije Vugdelija

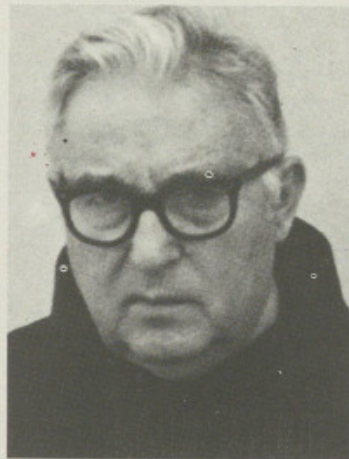
i muslimani. Ekumenska skupina na svakom kongresu izda i **Ekumenski proglas**.

Ispočetka su ovi kongresi bili pretežno pobožnog i pastoralnog značaja, a potom su tokom vremena poprimili i znanstveni značaj, jer je s vremenom počelo raspravljati o bogoslovnim pitanjima u svezi s marijanskim otajstvom. To se zbilo pedesetih godina kad je marijanska znanost bila na vrhuncu i gotovo u središtu katoličkog bogoslovlja. Vrhunac je bio proglašenje vjerske istine (dogme) o Marijinu Uznesenju dušom i tijelom na nebo 1950.

Na kongrese, posebno marijanske, dolaze i hodočasnici iz cijelog svijeta. Zato su kongresi uvijek vezani uz marijanska svetišta. Posebno su brojni hodočasnici onog dana kada na kongres dolazi i Papin poslanik (legat). Sveti Otac ponekad sam dolazi, a ponekad pošalje svojega poslanika. U Kevelaeru će biti prisutan Papin poslanik. Na posljednjim kongresima u Zaragozi i na Malti bili su prisutni brojni hrvatski hodočasnici. Nadamo se da će u Kevelaeru biti prisutan još veći broj, budući da mnoštvo hrvatskih iseljenika živi u Zap. Njemačkoj i

zemljama Beneluxa. Poznato je da hrvatski vjernici iz dotičnog područja svake godine u listopadu hodočaste u to svetište. Na kraju, radi informacije, treba spomenuti da u Kevelaeru postoji Hrvatska ulica i Hrvatski križ koji čuvaju predaje iz tridesetogodišnjeg rata.

Hrvatsko hodočašće bit će 19. rujna, a očekuje se i sudjelovanje hrvatskih biskupa. Josip Šimić

P. dr.
Pavao
Melada

ZA MLADE

Život iz vjere

Jelen

Svi ljudi čeznu za srećom. Slika ove žeđi za srećom je jelen: „Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom.“ Tako počinje 42. psalam.

Ovdje je ujedno rečeno da je čežnja za srećom ujedno čežnja za Bogom, pa makar to čovjek i ne znao.

Isus kaže: „Tko je žeđan, neka dođe k meni i neka pije“. Tako je prikazivanje žeđnog jelena slika poziva na sakramente, prije svega na krštenje. Od početka je to bilo primjenjivano na katekumenima – pripravicima za krštenje. Oni su čeznuli za vodom krštenja.

Ali, tu sliku možemo primijeniti i na već krštene. Jelen je simbol za sve koji rado idu na službu Božju.

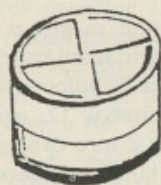
Svećenik je prije, na početku svete Mise, molio: „Pristupit ću k oltaru Gospodnjem, Bogu radosti mojoj.“

Vidi Ps 42/43

Katekumensko ulje

U Velikom tjednu posvećuje biskup za svoju biskupiju sveta ulja.

Ta ulja, kao znak, imaju različita značenja. Jedno od ovih ulja zove se katekumensko. Njime se mislilo na katekumene – priprav-

nike za krštenje. U ovom vremenu priprave njima će biti pokazana istina i ljepota vjere. Crkva moli za njih snagu vjere i zaštitu od zla. Ulje je za oboje znak. Kod mazanja će biti kazano: „Branila te sila Krista Spasitelja“.

Rvači starih vremena natrljali bi svoja tijela uljem, da bi se ruka njihova protivnika o njih okliznula. Tako se treba okliznuti zao neprijatelj koji želi odvratiti katekumena od njegove nakane da pristupi svetom krštenju.

Krštenje vodom

Uistinu jednostavna radnja: čovjeka se polijeva po glavi vodom i izgovara se riječ: „Ja te krstim...“

Ali tu se dogodilo nešto veliko: čovjek je primio novi život, život Božji po Kristu iz ruku Crkve.

Voda je ujedno znak smrti i života. Potonuti u vodu i izroniti iz vode.

Po pravu može se upotrijebiti i obred uronjavanja, koji je prikladniji za označavanje sudionika u Kristovoj smrti i uskrsnuću, a tako i obred polijevanja.

S Kristom smo umrli grijehu i uskrsnuli na novi život.

Bijela haljina

U krštenju se događa nešto tako veliko da se osim znaka vode upotrebljavaju i drugi znakovi. Krštenik će biti obučen u novo odijelo, bijelu haljinu djeteta Božjeg.

Isus je jednom zgodom govorio o svadbenom ruhu. Time se misli na ono što se u čovjeku događa. A sv. Pavao će kazati: „Koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenute“ (Gal 3, 26 – 28).

Vidi Otk 16, 15

Krsna svijeća

Goruće svijeće posvuda nalazimo. Zapaljena svijeća kod krštenja ima duboko značenje. Ponovno će u jednom čovjeku biti ne-

što novo zapaljeno. Plamen treba čitav život goriti i ne izgoriti. Životni plamen hrani se od voska svijeće. To je znak za ljubav. Kao što je nas Isus ljubio, trebamo i mi ljubiti njega i jedan drugoga. To čini zemlju svijetlom. Isus kaže: „Ja sam svjetlo svijeta“ (uskrsna svijeća). On također veli: „Vi ste svjetlo svijeta“ (krsna svijeća).

Riba

Riba je stanovnik vode. Može samo u vodi živjeti. Zato je ona bila vrlo rano slika za krštenike. Znak krštenja je voda. To je znak novog života. U taj novi život mi smo takoreći „zamotani“, obučeni. To je život Božji. U njemu živimo, mičemo se i jesmo. Riba je ujedno postala tajni znak za ranu Crkvu. Grčka riječ za ribu glasi ICHTYS, a tih pet slova tvore monogram od početnih slova grčke riječi: „Iesous Kristos Theou Xyios Sotér“, što znači: Isus Krist, Sin Božji, Spasitelj.

Blagoslovljena voda

Vrlo je važno da živimo svjesni svoga krštenja. Mnogi to zaboravljaju, jer se djelovanje krštenja ne osijeća. Tko je kršten kao dijete, on se toga ne može sjetiti, ali mu svaka služba Božja to posvjedojuje. Dobro je da na ulazu u crkvu imamo blagoslovljenu vodu. Ona je blagoslovljena da bi nas podsjetila na krštenje. U nju zamočimo prst i krstimo se „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.“ Tako smo i bili kršteni.

Mnogo puta prije početka svete Mise svećenik može proći kroz crkvu i poškropiti prisutne blagoslovljenom vodom, da bi ih podsjetio na krštenje. Dobro je da i kod kuće imamo blagoslovljene vode.

Priredio: Jozo Župić

Druga nagrada mladoj Hrvatici!

Na kraju svake kalendarske godine rezimiraju se podaci razne naravi, uspjesi, neuspjesi, važni događaji. Vrijedno je zapaziti kako novine rado donose senzacije koje nas često pogađaju, pa čak i vrijeđaju. Zato smo s velikom radošću pročitati u RZ/1986. (u svibnju): „Na evropskom natjecanju mladih umjetnika 2. nagrada pripala je S.R. Njemačkoj i to učenici **Dubravki Vivoda**, gimnazijalki, za likovni rad na jednu političku temu. Dubravka je bila počasni gost u Bonnu i kod ministra za kulturu u Mainzu, pokrajina Rheinland-Pfalz. Nije na odmet usput spomenuti da je Dubravka bila dobitnik 2. nagrade za likovni rad na temu „Sveti Franjo i Evanđelje“ (Pjesma stavrova) na Biblijskoj olimpijadi 1981. godine.

Dobro je spomenuti i njenu sestru **Jandran-ku Vivoda**, koja je također talentirana mlada umjetnica (potječu iz obitelji našeg pozna-

tog akademskog slikara u domovini!). U našem centru u Koblenzu zid jedne prostorije oslikan je kao „Komadić Jadrana“. Mnogi naši gosti rado se smjeste upravo ispred te slike. Ovoga puta bili su to roditelji mladih umjetnica.

Uvijek smo radosni i ponosni kad nas naša druga generacija tako predstavlja.

D. Žimbek, Koblenz

Jugendprobleme europaweit

Schüler errangen Preise beim 33. Europäischen Wettbewerb 1986

„Gestalte eine Titelseite für ein politisches Magazin“, so hieß die Aufgabe. Der Deutsche Rat der Europäischen Bewegung (Berlin) hatte Jugendliche zu bildnerischen Arbeiten aufgefordert. Einen zweiten Preis auf Landesebene gewann die 16 Jahre alte Dubravka Vivoda (Potsdam) vom Gymnasium auf der Karthaus. In Plaka- und Ölfarbe und mit anderen Mitteln hat sie das Titelbild für ein satirisches Jugendmagazin entworfen mit dem Namen „Blackout“. Judrialsisten nicht gefragt und „Ver-schenke Jugend“ hat sie dargestellt. Das könnte nach Ansicht der jungen Jugendlichen ein Thema sein, das in allen europäischen Ländern gleichermaßen existiert. Die Europäische Union hat auf Kreisenebene weitere Preise in diesem Wettbewerb zur Verfügung gestellt. Zu den Preisträgern gehören der 17 Jahre alte Uwe Hoppert und der 14jährige Andreus Schützli, beide ebenfalls Schüler des Gymnasiums Karthaus. Beim „Europäischen Bürgertreff“ am Sonntag, 2. Mai, auf dem Zentralplatz, den der Kreisverband Koblenz der Europa-Union veranstaltet, werden die jungen Leute geehrt. Dubravka ist außerdem am 21. Mai nach Bonn zum Bundespräsidenten eingeladen. Zusammen mit den anderen Landes-gewinnern.

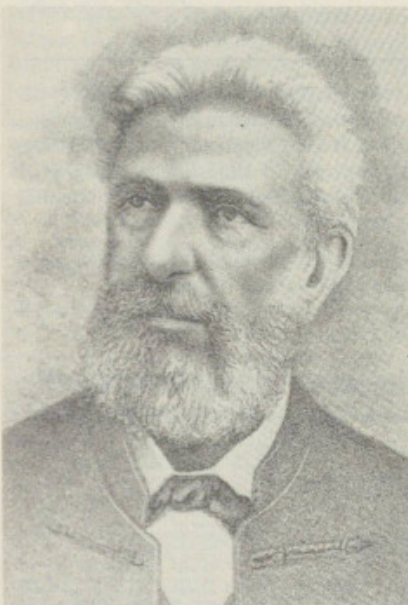
Hrvatsko novinstvo

(Počeci i razvoj do svršetka 19. st.)

Nedavno smo (1985. g.) proslavljali 150. obljetnicu Hrvatskog narodnog preporoda, a paralelno s tim i obljetnicu „Lijepe naše”. Iako pojava novina u Hrvatskoj datira od druge polovice 18. stoljeća, dobrih 60 godina dakle prije preporoda, novinstvo se na hrvatskom jeziku razbukalo upravo za vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda. Bila bi šteta ne kazati o tome koju riječ.

Hrvatski književnik **Antun Gustav Matoš**, taj nenadmašivi majstor pisane riječi, ovako je opisao novinarsko zvanje: „Nema ljepšeg poziva nego biti oduševljen, osvjedočen i vješt novinar. Takav je novinar zamjenik starih tribuna i apostola, zbližavalac ljudi i naroda, branitelj slabih, vječni mučenik novosti, sluga svoga iskrenjega, sveti Ivan novih mesija, Ganimed olimpijskih misli. Ima u ovom vijeku niskih djela – kod njih nema novinarovih hitrih prstiju, ali nema visokih kod kojih ne bijaše suradnikom. Djelo mu nije kao suho zlato koje ostaje, nego kao cvijet, kratka radost srca i kao svagdašnji kruh koji otvrdne za dva, tri dana. Oprostite dakle tom kokotu napretka, mučeniku dana i glumcu misli kojega obično smrt baca – poput obrijanog mu druga – u koš svoga zaborava.”

Čovjek je od iskona žudio za novostima i to se nije promijenilo do naših dana.

Ante Starčević, otac Domovine

Nije to samo puka radoznalost već nužnost opstanka. Najjači nagon u čovjeku – nagon za održanjem, stvorio je novinara, glasnika novih, važnih vijesti. O novostima je češće ovisila sudbina pojedinaца, plemena i naroda. Biti dobro obaviješten znači biti dobro zaštićen. Već su stari Rimljani shvaćali važnost novosti. Oni su po forumima obavješćivali narod o ratnim i drugim zbivanjima, a te su se novosti onda dalje širile pismima i prepričavanjem.

Gutenbergov izum tiska (Mainz 1444. godine) početak je današnjeg novinstva. Jedno od prvih djela napisano slovotiskom je tzv. „**Turski kalendar**”. Izdao ga je J. Gutenberg 1455. godine pod naslovom: „Opomena kršćanskom svijetu protiv Turaka”. U 16. st. pojavljuju se tiskani leci koji pišu o obrambenim bitkama protiv Turaka. Putem takvih letaka i saznaje Zapadna Evropa za Hrvate. Sačuvani su leci „aus dem krobatischen” o Mohačkoj bici (1526.), o opsadi Sigeta (1566.), o padu Bihaća (1592.) i o bici kod Siska (1593.).

Krajem 16. stoljeća (1599.) izišao je iz tiska prvi redoviti časopis (mjesečnik) u Nürnbergu. Početkom 17. st. počele su po svim zapadno-evropskim zemljama izlaziti redovite novine. U početku su to bili povremenici i mjesečnici da bi u daljnjem razvoju izlazili u sve češćem vremenskom ciklusu do dnevnih novina.

Prve novinarske spise u Hrvatskoj izdao je **Pavao Ritter-Vitezović** (1652. – 1713.). On je uviđao važnost novina kao i važnost zajedništva u obrani hrvatskih zemalja. Njegovi spisi nose nazive: „**Croatia rediviva – Oživjela Hrvatska**”, „**Plorantis Croatiae saecula duo – Dva stolja plačuća Hrvatske**” i „**Bosna captiva – Osvojena Bosna**”. Prve novine u Hrvatskoj izašle su tek 1771. godine, na latinskom, pod naslovom „**Ephemerides Zagrabienenses**” (Zagrebačke novine). Zbog turskih ratova i ovisnosti od tuđinske vlasti novinstvo se, kao i sve drugo u kulturi, nije kod nas moglo razvijati kao u drugim nezavisnim zemljama. Druge novine izišle su u Zagrebu pod naslovom „**Agramer deutsche Zeitung**”, a treće 1789. kao „**Kroatischer Korrespondent**”.

A. G. Matoš, majstor pisane riječi

Na požunskom ugarsko-hrvatskom saboru vode hrvatski ban **Ivan Erdödy** i biskup **M. Vrhovac** ogorčenu borbu protiv mađžarona koji traže veliku Mađarsku od Karpata do Jadrana. **Danijel Bogdanić**, mladi hrvatski učenjak, traži od Beča dopuštenje za izdavanje novina na hrvatskom jeziku, no one zbog političkih neprilika nikada ne izlaze. Bogdanić uspijeva objelodaniti jedan svezak „**Događaja svijeta**” – jednu vrstu prosvjetiteljske enciklopedije, koja ostaje samo torzo – nedovršeno djelo. Zagrebački biskup Maksimilijan Vrhovac (po njemu Maksimir nosi ime!) utemeljio je 1794. tiskaru u Zagrebu. Godinu dana kasnije dobiva iz Beča na ređenje da svi tiskopisi te zagrebačke tiskare moraju na cenzuru u Beč ili Budim. Tom odredbom spriječeno je izlaženje hrvatskih novina. Usprkos toj neljudskoj odredbi izlaze ilegani leci **fra Andrije Dorotića**.

Ono što se nije moglo u Zagrebu, moglo se u Zadru. Južni krajevi Hrvatske pripali su u Napoleonovo vrijeme Francuskom carstvu. 12. srpnja 1806. godine izlazi u Zadru dvojezični (talijanski i hrvatski) tjednik „**Kraljski Dalmatin**”. Izlazio je redovito do 1809. godine, a u stvari je bio režimska, tuđinska novina.

U pretporodno vrijeme bilo je više bezuspješnih pokušaja izdavanja narodnog lista. Tek nepokorna hrvatska mladež, predvođena **Ljudevitom Gajem**, izdaje 6. siječnja 1835. godine „**Novine Horvatzke**”, a četiri dana kasnije „**DANICU – horvatzko, slavonsku i dalma-**

tinsku", pod motom: „Narod bez narodnosti je tijelo bez kosti". Gaj je imao puno posla s cenzurom. Valjalo je „čitati između redaka". Od 1835. do 1869. godine Gaj je zbog režimskog pritiska osam puta mijenjao naslov novina. Bez obzira na to te su novine oblikovale suvremeni govorni i književni jezik. Bile su pokretač književnosti, znanosti i umjetnosti. Iz njih je nikla „Matica ilirska" koja će prerasti u „Maticu hrvatsku".

Iz toga doba vrijedno je spomena izlaženje „Zore Dalmatinske" u Zadru (1844.) i dubrovačkog tjednika „L'avenir" (1848.), lista namijenjenog hrvatskoj inteligenciji koja nije dovoljno vladala hrvatskim jezikom.

Te iste 1848. godine izlaze u nešto povoljnijoj političkoj klimi „Saborske novine", kao prvi stranački list u Hrvatskoj te „Slavenski jug" i „Prijatelj puka", list namijenjen širem čitateljstvu. Urednik Kušlan piše u prvom broju „Prijatelja puka": „Tebi govorim, narode moj, koji u niskoj kolibi živiš, koji krvavim radom zemlju težiš ili pod puškom domovinu od neprijatelja braniš. Poslije dugotrajnog robstva, pod kojim si do sinoć stenjao, prvi put je dopušteno tebi govoriti..."

Godine 1849. u Zagrebu izlazi prvi domaći list na njemačkom – „Südslawische Zeitung". Uoči Bachovog apsolutizma stupa na snagu austrijski zakon o štampi koji osim novčanih globa i obustave novina predviđa i lišavanje slobode od 6 mjeseci do 10 godina „zbog veleizdaje". Opet su nastupile teške godine neslobode. Umjesto hrvatskog grba sve novine moraju na „glavu" lista stavljati austrijskog dvoglavog orla.

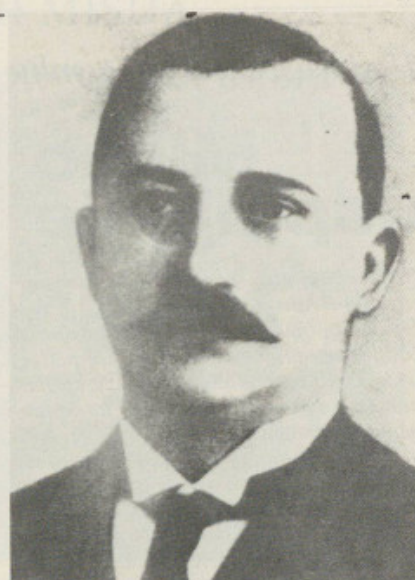
1860. godina označuje se kao godina prestanka romantičnog ilirizma. U Zagrebu se pokreće list „Pozor" koji od 1860. do 1871. godine četiri puta mijenja ime. Seli u Beč i Sisak, da bi se opet „vratio" u Zagreb i ustalio pod imenom „Obzor". Iza toga lista stoji skup inteligencije koju predvodi biskup Strossmayer i dr. Franjo Rački (svećenik). Njihovo novo jugoslavenstvo ima za cilj izmirenje zapadne katoličke i istočne pravoslavne Crkve. Povremeni suradnik „Pozora" bio je i dr. Ante Starčević koji je zbog svoga nesebičnog rodoljublja dobio laskavi naziv „Otac Domovine". Starčević je naglo prekinuo suradnju.

Humorističko-satirički list „Zvekan", iza kojega je stajao A. Starčević, utemeljitelj Stranke prava, izišao je 1867. List je doživio krah. Godinu dana kasnije „Stari" (popularno ime za A. Starčevića) pokreće list „Hrvat" u kojem uglavnom pišu A. Starčević i Eugen Kvaternik. Bilo je to više glasilo jedne ideje negoli Stranke prava. Od 1871. godine list izlazi pod imenom „Hrvatska".

Prestanak Bachovog apsolutizma bio je važan događaj za novinstvo u Hrvatskoj. 12. 8. 1874. stupa na snagu novi zakon o tisku. U tom razdoblju zapaženi su listovi „Hrvatski svjetonazor" i „Humanistički list".

Prvoga srpnja 1878. godine izlazi na Sušaku prvi broj „Slobode", lista „za politiku i narodne interese". „Sloboda", organ Hrvatske stranke prava, izlazi tri puta tjedno. Bezkompromisnom borbenošću ovaj je list deset godina dominirao u hrvatskom novinstvu, prihvaćen od širokih narodnih slojeva. U Zadru Natko Nodilo izdaje zapaženi „Narodni list".

Potkraj 19. stoljeća u Dubrovniku izlazi pravaški tjednik „Crvena Hrvatska" (1891.), pod uredništvom Roka Mišetića. Od 46. broja ovoga lista urednikom postaje Fran Supilo. Supilu je tada tek 21 godina. Najmlađi je urednik jednoga političkog lista kod nas.

Fran Supilo, novinar i političar

Dolazi do smjene generacija u političkom i javnom životu. Strossmayer i Starčević su već sedamdesetgodišnjaci. Stjepanu Radiću je tada (1891.) 20 godina. Novinarskim radom počinje se baviti i Antun Gustav Matoš, tri godine mlađi od Supila. Supilo i Matoš nastojali su hrvatskom novinstvu dati, i dali su, pečat vjerodostojnosti ozbiljnih narodnih novinara koji nisu „žvakali riječi", a ljudima, zbilji, politici i diplomaciji, gledali su u oči, razlikujući istinu od neistine, narodnu korist od vještačkih zamagljivanja.

M. U. M.

Katolička riječ na hrvatskom na valovima WDR-a u 1987. godini

I ove će godine, kao i dosadašnjih, zapadnonjemačka radio-postaja WDR iz Kölna emitirati duhovnu, katoličku riječ na hrvatskom jeziku. Ta velika i poznata postaja emitira svakoga dana program za radnike iz Jugoslavije koji žive u S. R. Njemačkoj na ul-trakratkim valovima od 18.20 do 19.00 sati. Duhovnu katoličku riječ emitira obično svake treće subote od 18.55 do 19.00 sati. Evo nadnevaka (i navjestitelja!) te riječi na tom Zapadnonjemačkom krugovalu u 1987.:

10. 1. 1987.: p. Mirolav Barun, Baden-Baden

31. 1. 1987.: p. Bernardo Dukić, Frankfurt / M.

21. 2. 1987.: p. Ignacije Vugdelija, Frankfurt / M.

4. 3. 1987.: p. Mato Kljajić, Aachen

14. 3. 1987.: p. Mato Kljajić, Aachen

4. 4. 1987.: vlč. Ante Kutleša

19. 4. 1987.: biskup iz Domovine

25. 4. 1987.: p. Mirko Gregov, Gelsenkirchen

16. 5. 1987.: p. dr. Pavao Žmire, Stuttgart

6. 6. 1987.: p. Josip Zrnčić, München

27. 6. 1987.: p. Josip Bebić, Köln

18. 7. 1987.: p. Miroslav Barun, Baden-Baden

8. 8. 1987.: p. Bernardo Dukić, Frankfurt / M.

29. 8. 1987.: p. Mirko Gregov, Gelsenkirchen

19. 9. 1987.: p. Mato Kljajić, Aachen

10. 10. 1987.: vlč. Ante Kutleša, Braunschweig

31. 10. 1987.: p. Ignacije Vugdelija, Frankfurt / M.

21. 11. 1987.: p. dr. Pavao Žmire, Stuttgart

12. 12. 1987.: p. Josip Zrnčić, München

25. 12. 1987.: kardinal Franjo Kuharić, Zagreb

2. 1. 1987.: p. Josip Bebić, Köln

Hodočašće u Svetu zemlju

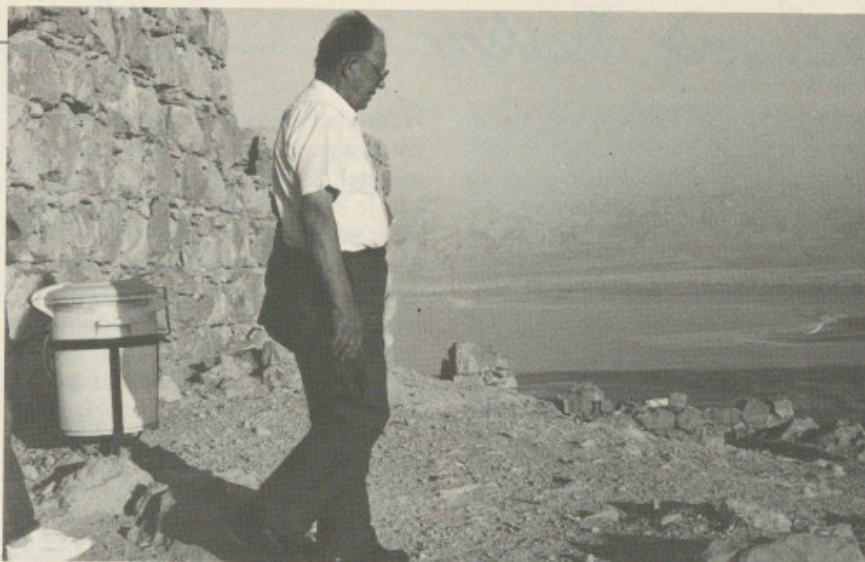
Mijino uspinjanje

Od 21. do 29. studenoga 1986. godine organizirao je Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu hodočašće u Svetu zemlju, u zemlju Svetoga pisma, u zemlju Isusovu. U toj hodočasničkoj grupi bile su 33 osobe, s.p. Bernardom i njegovim pomoćnikom fra Stjepanom Malešom na čelu. Sve je bilo O. K., rekli bi naši amerikanizirani hrvatski Nijemci, sve je bilo točno onako kako se organizator dogovorio s uistinu vrijednom i uslužnom putničkom agencijom „Stipe i Mate“ iz Frankfurta. U grupi je bio i starac Mijo kome je fra Stjepan Maleš, dušobrižnik za hrvatske katolike u Neussu, preko našega lista, uputio ovih nekoliko zanimljivih riječi.

Ne može se reći da nam je bilo svejedno kad je uspinjača krenula noseći radoznale hodočasnike. Pažnju je privlačio i mladić koji je vješto skočio na krov uspinjače noseći suvenire koje će ponuditi umornim turistima. Bilo je to uspinjanje na Masadu – legendarnu utvrdu uz Mrtvo more. Za mnoge je to bio nezaboravan događaj. Za jednog člana naše hodočasničke grupe – za 85 godišnjeg Miju Kneza – još jedno neizvjesno putovanje, kakvih je u svom životu imao i previše. Od Zabrišća kod Livna, Belgije, Pariza, Njemačke – evo do Masade – simbola hrabrosti i žrtve Eleazara i njegovih istomišljenika, ispreplela se Mijina životna krivulja u čudne vijuge uspona i padova. Desetke puta hodočastio je u Lourdes, krunicu ne ispušta iz ruku, posvuda prepoznaje tragove Božje prisutnosti. Reče mi u zrakoplovu na polasku u Svetu zemlju: „Kad bi moj pokojni otac vidio kako njegov mali Mijo leti u Svetu zemlju gdje se naš Spasitelj rodio... Bože moj, Bože moj...“ I Mijo je bio hodočasnik. Nije žalio prolivenog znoja, hodeći uspravno, da su mu i mnogi puno mlađi zavidjeli. Klećao je i cjelivao Betlehemske spilju, plakao na Betlehemskim poljima, grlio ploču na Grobu, sjao od sreće u Nazaretu, ponosno promatrao zalazak sunca na Taboru... I svjedočio vjeru hrvatskog hodočasnika, vjeru koju je i Dante zapazio. Sve je pretrpio u životu, ali vjeru nije zaboravio, prenio je domoljublje i na svoju djecu i unuke. Svuda gdje je dolazio bio je prepoznatljiv zbog svoje pobožnosti. Tih, inteligentan, nena-metljiv starac od formata. Dragi Mijo, tvoj primjer vjere duboko nas se dojmio. U ime svih hodočasnika želim ti i u novoj sredini, u Hagenu, još puno, puno sretnih trenutaka. Tvoj

fra Stipe Maleš, Neuss

Pred najsvetijom crkvom kršćanstva koja je natkrovala kalvarijski brijeg i Kristov grob hodočasnici su zastali na časak da bi se zajednički uslikali i tako „zapisali“ jedinstvene uspomene s puta po Isusovoj zemlji

S Masade, simbol židovske nepokornosti, starac Mijo Knez promatra Mrtvo more i brdo Nebo s kojega je Mojsije vidio Obećanu zemlju

GELSENKIRCHEN

„Collegium pro musica sacra”
oduševio

Od 27. – 30. studenoga gost naše misije Gelsenkirchen bio je poznati zagrebački zbor „Collegium pro musica sacra” sa sestrom Imakulatom Malinka na čelu. Četrdeset pjevača i instrumentalista imali su dva zatvorena koncerta za starce invalide („Bruder Jordan” – Buer, i „St. Anna” – Hüllen), pjevali na hrv. i njem. Misi i imali jedan izvanredno uspješni koncert za Nijemce i naše ljude u Crkvi sv. Augustina (najvećoj) i najljepšoj crkvi Gelsenkirchena).

Oko 300 slušača, mahom muzičkih sladokusaca i vrsnih muzičkih kritičara bilo je te večeri oduševljeno nastupom „Collegiuma”. Sve dnevne novine grada, s oduševljenjem su pisale o tom nastupu zagrebačkih umjetnika. Ono što je te večeri pokazao „Collegium” graniči s virtuosnošću velikih i priznatih svjetskih zborova. Da ne bi izgledala neskromna ova ocjena, evo, kako je drugi dan komentirao ovaj muzički događaj „Ruhr Nachrichten”:

„... Više od dva sata čovjek je bio naprosto fasciniran od ove muzičke elegancije i na dušak odslušane umjetnosti pjevanja i instrumentaliziranja. Za ove svijetle i rascvjetane glasove kora i solista, naprosto nema usporedbe u ovoj pokrajini. Četrnaest muškaraca i dvanaest žena (skoro idealna postava), pjevali su sa izvanrednom sigurnošću, izražajnom savršenošću i dinamičnom snagom. Jedno djelo, kao što je „Dijete nam se rodilo” od G. F. Händela, gotovo da je nemoguće bolje izvesti.

„Aria duetto” od J. S. Bacha, Kantata 78, okrunile su solistkinje Darija Hreljanović,

„Više od dva sata čovjek je bio naprosto fasciniran muzičkom elegancijom” kolegija „Pro musica sacra” u Gelsenkirchenu

sopran, i s. Cecilija Pleše, mezzosopran, Matiša Rajčić, bas, i Nikola Predrag, tenor.

Instrumentalni sastav, Tinka Muradori-flauta, Georg Draušnik-oboja i engleski rog, Mario Penzar-orgulje, Augustin Mršić-čelo i dvije violinistice, zasjali su djelima Bacha i Telemanna. Posebno priznanje treba odati djelima hrvatskih autora. S tipičnim stilskim izvođenjem ova djela domaćih tonskih umjetnika bila su važan dio programa. Duševna skladnost zvuka, ljupkost, slatkoća i neograničena ljepota uvjerljivo je svjedočena do kraja. Uho već dugo nije bilo tako zadovoljeno, a srce obdareno”.

Nije slučajno da su dnevne novine „Westdeutsche Allgemeine Zeitung” i „Buersche Zeitung” skoro istim naslovom i istim oduševljenjem pisali o ovom muzičkom događaju. Sve to govori u prilog jednog

zaključka koji se nameće sam po sebi. Ovakav „Collegium” nismo već odavna čuli. Može se samo pretpostaviti što je sve pridonijelo jednoj tako velikoj večeri. I za poželjeti je da ovakvi susreti postanu jedna stalna tradicija muzičke povezanosti Zagreba i Gelsenkirchena.

Iza koncerta bila je upriličena večera za „Collegium” i sve uzvanike. Posebno nam je bilo drago što se je te večeri našao s nama msgr. Vladimir Stanković koji, kako reče, uvijek rado sluša „Collegium”.

Te smo se večeri sjetili i jednog jubileja koji je povezan za jedan duboko humani rad u ovoj misiji. Gđa Anica Šango, soc. radnica, od početka pri ovoj misiji, slavila je punih 10 godina svoga neumornog rada. Mi smo joj predali skromni buket cvijeća, a „Collegium” joj je otpjevao „Za svaku dobru reč...”

M. Gregov

Regionalne sjednice hrvatskih
pastoralaca

Povesti vjernike na prave izvore!

Usiječnju ove godine održani su regionalni sastanci pastoralnih suradnika i misionara. Jedino u najsjevernijoj regiji sastanak nije mogao biti održan zbog vremenskih nepogoda. Glavna tema sastanaka: **Življena liturgija izgrađuje i oživljuje zajednicu**. Predavači su bili misionari: p. Stjepan Bolkovac, p. dr. Ante Bilokapić, p. Mihael Rodić, p. Marijan Kovač i p. Mirko Gregov. Osim spomenute teme na sastancima se raspravljalo o festivalu folkloru hrvatske kat. mladeži u Esslingenu, o susretu hrvatske kat. mladeži u Offenbachu, o tjednu religiozne i hrvatske knjige i dr.

Poslije predavanja živo se i konstruktivno diskutiralo na temelju onoga što su predavači sa svojih aspekata iznijeli kao i na temelju pastoralnih iskustava. Naglašeno je da je liturgija izvor kršćanskog života za pojedinca i za zajednicu. Poneki se nisu ustručavali reći

da naši liturgijski sastanci znaju biti dosadni, monotoni, da ne uspijevaju zainteresirati nazočne. Zato je naglašeno i preporučeno da nedjeljnu liturgiju dogovorno pripreme tijekom tjedna misionar i past. suradnik. Vrlo je potrebno pripremiti čitače za lijepo i razgovjetno navještanje Božje riječi, a ministrante valja uvježbavati za obavljanje njihove značajne službe. Pjevanju za vrijeme liturgijskih čina treba dati ono mjesto koje mu pripada. Stoga je potrebno na vrijeme odabrati pjesme i vježbati ih s pukom kratko prije Mise. Potrebno je da vjernici, radi boljeg i aktivnijeg sudjelovanja u liturgiji, imaju molitvenike-pjesmarice. To posebno vrijedi za mlade. O većim blagdanima valja tiskati past. listiće s pjesmama.

Spomenuto je više puta da je liturgija susret naroda sa živim Bogom, izvorom svega duhovnog i kršćanskog života. Zato dobro spremljena liturgija vodi vjernike na prave izvore koji čine da vjera postaje življa, svjesnija i jača.

Ove je godine određen poseban dan za festival folkloru hrvatske kat. mladeži u Esslin-

genu. Bit će to 15. veljače. Natjecatelji će biti podijeljeni u dvije dobne skupine. Nekoliko najboljih folklornih grupa, a te će proglasiti stručni žiri, nastupit će na susretu mladeži u Offenbachu i Frankfurtu.

Neke su misije pokazale živo zanimanje za Tjedan vjerske i hrvatske knjige. Bilo je prijedloga da svaka misija organizira taj Tjedan barem jedanput godišnje.

Na kraju sastanaka izabrani su predstavnici (špreheri) misionara i past. suradnika. U **bavarskoj** regiji to su: p. S. Bolkovac i g. M. Kapetanović; u **rottenburškoj**: vlč. I. Komadina i g. B. Galić; u **freiburškoj**: vlč. S. Dukić i g. D. Spajić; u **rajnsko-majnskoj**: vlč. A. Petrović i s. V. Hrsto; u **sjeveorajnsko-vestfalskoj**: vlč. S. Penić i s. M. Landeka.

PROMJENA ADRESE

Albanska katolička misija preselila je u nove prostorije. Nova adresa i telefonski broj glase: **Albanska kat. misija, 7000 Stuttgart 1, Charlottenstrasse 4, tel.: 07 11/ 23 39 78.**

BERLIN

O jeziku, hrvatskoj književnosti, Krleži

Nakon poduže stanke, uvjetovane školskim raspustom i godišnjim odmorima, svoju (nazovimo je tako) jesenjsko-zimsko-proljetnu kulturnu sezonu otvorilo je Hrvatsko kulturno društvo „V.V. Mažuranić“ predavanjem na temu: „**Značaj jezika u doba romantizma**“. Predavač je bio prof. Mile Mamić, poznati jezikoslovac iz Zagreba. Kulturna tribina petkom postaje sve popularnija među našim iseljenim svijetom koji je i ovoga puta dobro ispunio veliku dvoranu našeg Centra.

„U doba romantizma, tj. razdoblja potkraj 18. i početkom 19. st., jezik se poistovjećuje s narodom i on je njegova bitna sastavnica. Postoje jezici velikih i malih naroda i mnogi su mali narodi primili jezik kolonizatora (španjolski, engleski, portugalski, francuski), a izgubili svoj. I nama su, na našem hrvatskom tlu, drugi pokušali (Turci, Mađari, Nijemci, Talijani) nametnuti svoj jezik ali nisu uspjeli i možemo biti ponosni što smo ga sačuvali. Tuđincu smo se mogli odupirati jezikom i izreka 'dok bude jezika bit će i nas', mora biti prisutna i dan danas. I danas postoji romantičarski odnos prema jeziku i nastojmo u svakoj prilici obogaćivati svoju spoznaju o jeziku. Treba čitati što više, jer tu smo na europskoj ljestvici pri samom dnu. Naš odnos prema jeziku i kulturi mora biti kao odnos prema svetinji“, posebno je istaknuo prof. Mamić na kraju svojeg predavanja. Nakon predavanja postavljena su mnoga pitanja na koja je predavač odgovarao na opće zadovoljstvo svih prisutnih. Opći zaključak je bio: što više i što češće ovakvih predavača!

U subotu, 22. studenog, gost naše tribine bio je nitko drugi nego prof. Tomislav Ladan

iz Zagreba. Profesora nije potrebno posebno predstavljati. Zna se da je jezikoslovac, prevodilac, pisac, filozof i poliglot pa može biti sretna svaka, pa tako i ova naša Berlinska, Hrv. katolička zajednica u Njemačkoj kad joj dođe takav vrhunski stručnjak u goste. Zapravo, profesor je trebao održati dva predavanja: jedno u petak a drugo u subotu, no nažalost to se nije ostvarilo jer je JAT-ov zrakoplov kasnio (ništa novog) par sati, pa su zbog toga obadvije teme obrađene u subotu. Prva tema: „**Hrvatska književnost u zadnjih 50 godina**“. Prof. Ladan je rekao da hrvatsku književnost u tom razdoblju možemo podijeliti na: ratnu i poratnu. Kroz tih zadnjih pet decenija hrvatske književnosti djelovalo je ili još djeluje oko 300 pisaca koji su napisali otprilike 1000 naslova različite vrijednosti. To je vrlo mnogo s obzirom da smo mi Hrvati mali narod. „Vrlo je zanimljivo da je oko 80% pisaca nastavničko-obrazovnog zanimanja a da ih oko 70% potječe iz malih mjesta ili sela“, istaknuo je prof. Ladan u svojem predavanju. „U poratnom razdoblju (1945. – 55.)“ rekao je profesor, „pjesništvo je bilo usmjereno na ruski model (pjesme o traktoru, kolhozu, stroju). Bilo je vidljivo da pjesme takvog sadržaja ne mogu biti od neke naročite umjetničke vrijednosti, jer, ipak je ljepše i normalnije kad se u jednoj npr. ljubavnoj pjesmi kaže: 'volim te više nego oči svoje' nego da to glasi: 'volim te više nego traktor'. Poslije 1955. god. književnost se je oslobodila ruskog modela pa su i djela hrvatskih pisaca dobila na svojoj vrijednosti.“

Makar je tema o hrvatskoj književnosti bila vrlo zanimljiva i stručno obrađena, slušateljstvo se pretvorilo u uho kad je profesor prešao na drugu temu koja je glasila: „**Mi-**

Prof. Mile Mamić, jezikoslovac

roslav Krleža, život i djela“. „Krleža, poslije smrti mnogo napadan, optuživan, odbacivan, osporavan, spada uz Ujevića i Nazora među najistaknutije hrvatske pisce 20. stoljeća“, rekao je prof. Ladan koji je i sam bio dugogodišnji suradnik Miroslava Krleže.

„Ako netko napiše preko 50 naslova, a to Krleža jest, jasno je da ima i protivnika. Krleža je počeo pisati poslije Prvog svjetskog rata (oko 1920.), a politički su ga jako privlačili boljševičko-lenjinistički nazori. I u kasnijem životu (skoro sve do smrti) Krleža se bavio vrlo aktivno politikom koja je bila prisutna i u (nekim) njegovim djelima. Želio je o svemu nešto reći, no ne može se uvijek pogoditi ono pravo. Ideološki lijevo orijentiran (uzor Nietzsche) osjećao je sažaljevanje prema seljaku i malom hrvatskom čovjeku, a to potvrđuju njegove 'Balade Petrice Kerempuha'. God. 1967. objavljena je 'Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika', a Krleža je bio jedan od prvih i najvažnijih potpisnika“, rekao je na kraju svojeg predavanja prof. Tomislav Ladan. Na kraju te izuzetno uspjele kulturne večeri naš gost prof. Ladan pobrao je mnogo pljeska koji je svakako i zaslužio.

Svjetla na pozornici Hrvatskog kulturnog društva „V.V. Mažuranić“ su ponovno upaljena, daj, Bože, da svijetle što jače i što duže. Voditelj Hrv. katoličke misije u Zap. Berlinu, fra Ivan Dotur, najavio je za 1987. god. poznata imena iz hrvatskog kulturnog života, koja su izrazila spremnost da nastupe na našoj kulturnoj tribini petkom. Zahvaljujem fra Ivanu u ime svih članova našeg društva i daj, Bože, da se to njegovo nesebično angažiranje i ostvari!

Ivek Milčec

Naši ljudi, okupljeni u velikom broju u velikoj dvorani Hrv. centra u Berlinu, netremice slušaju predavanje prof. Tomislava Ladana

HANAU

Pod znakom 12. obljetnice misije i 25. godišnjice franjevaštva

Već pomalo uhodano i tradicionalno naša župska-misijska zajednica obuhvaćena imenom HANAU svečano je u nedjelju 7.12.86. proslavila svoje PREDBOŽIČNO slavlje, godišnje svoje okupljanje uz Stol Euharistije, pa onda u bratskoj AGAPI, na Drugu nedjelju Došašća, prije no što li će naši pečalbari otputiti se na rodnu grudu, svojim domovima, gdje ih čekaju njihovi najdraži u obiteljima: žene, muževi, djeca..., a na župskim grobljima svi naši dragi stari pređi, djedovi, bake, roditelji...! Takve prigode okupljanja u vjeri potrebne su nam ovdje u tuđini, koja nikoga ne „miluje“, da se doživimo kao ljudi i Božji vjernici, upravo u zajednici vjernika, što je nama vjerujućima posebna potpora, za lakše nadvladavanje svih mogućih otuđenja što se kao mora ili Demoklov mač nadviše nad naše glave. Koliko god su ti naši ljudi ovdje sami, samci, otuđeni, toliko im je više potrebno da nalaze vremena i prilike da se ovakvo, u Bogu, nalaze zajedno, da se okupljaju, da podgrijavaju iskonske svoje vjerničke snage i energije, da nas ta pusta tuđina ne „proguta“. Nikad ovu dimenziju i značenje zajedništva našim ljudima nije dovoljno naglašavati, jer toliki još „radije žive“ u izgubljenosti, izolaciji svojoj uskogrudnih interesa, rasulu moralnom i duhovnom, umjesto da smognu snage, pa da sami sebi priznaju: „Tu nam je mjesto; mi pripadamo dušom i srcem ovoj zajednici koja se Bogu moli i slavi ga pjesmom na predivnom hrvatskom jeziku.“ O, kad će veliki dio tih naših vjernika stati na svoje noge, spoznati sebe u svom identitetu i samostojnosti, da znade zastupati i braniti svoje vjerničke interese, odgajati tako mlade naraštaje, i opredjeljivati se danonoćno za ideale Spasenja, za koje Krist kaže, da ih jedine moljac ne nagriza, niti rđa izjeda! Sve drugo što mi tu tako ljubomorno, čak do užasnog sebičnjaštva i uskogrudnosti, stječemo, ama baš sve... sve će svršiti kao plijen groba. Ah, opet „predika“ – promrsit će netko. Ali to je ono „jedno“ na što Isus Martu, a svi smo mi više ili manje nekakve „Marte“, upozorava. Više je razloga ovaj put bilo za okupljanje u vjeri i na slavlje. Sve „začinjeno“ sjajnim i oduševljavajućim – do zanosa – nastupom ne tako davno osnovanog **VIS-a mladih „Alfa i Omega“**, njih šestero, pod ravnanjem fra Bože Vulete, što ne samo da se već dokazalo brojnim nastupima, nego rad svoj dosadašnji okruniše već i **izdavanjem svoje prve kazete**. Mnogi od naših vjernika potrudili se iza svečane Mise, obogaćene njihovim nastupom u pjesmi i svirci, nabaviti njihovu kazetu, i sada čujem, kako je svaku večer vrte, te do u kasne sate odjekuje po našim obiteljima izgrađujuća pjesma ovih vrljih mladića i djevojaka. Da zaustavimo najljepše pjevne trenutke s bogoslužja i glazbene ugođaje, posebno smo snimili ovu

VIS „Alfa i Omega“ nemalo je doprinio raspjevanom raspoloženju hrvatskih vjernika u Hanau. Bilaje milina gledati ih i slušati.

glazbenu umjetničku manifestaciju na trajni spomen. Ništa manje nije bio pobudan popodnevni dio umjetničkog i razonodnog programa u zgradi Karitasa, gdje smo uz obilno domaće pečenje, a ne samo uz njemačku kavu i kolače, hrvatskom pjesmom i plesom od Hrvatskog Zagorja, preko Zagreba i Slavonije, do krajnjeg juga Dalmacije..., pošli „rodu u pohode“, trseći se da svaki sudionik nađe sebe u svom krajevnom koloritu, što nije lako postići za hrvatskog čovjeka rastepena od Drave i Mure na sjeveru, do krajnjeg juga **na današnjem Crnogorskom primorju**.

Pod znakom slavlja s tri razloga

Reporter iz lokalnog tiska „Hanauer Anzeiger“ pohodio nas je u predahu svetog slavlja, da donekle „ovjekovječi“ slikom i prigodnom reportažom u mjesnim novnama, trostruki razlog našeg okupljanja u vjeri, slavlja. Prvi razlog izrekao je u svojoj čestici, kroz ganutljivi recital, fra Božo Vuleta, ocrtao sudbinu svećenika u tuđini u njegovom „sabirom radu malog raštrkanog stada“ na europskoj pastoralnoj njivi. Naime, **o. Marijan Kovač, OFM Conv.**, župnik i voditelj misije u Hanau, ove godine napunja **svojih 25 ljeta franjevaštva**, služenja Bogu i narodu kroz franjevaštvo. Čestitkama se prvi pridružio sam nadušobrižnik fra Bernardo Dukić, koji je specijalno za tu prigodu došao iz Wiesbadena, da uruči svoj prigodni poklon slavljeniku. Preko ova dva uglednika onda je i čitava zajednica Hanau bolje bila uvedena u slavlje srebrnog redovničkog jubileja. Ujedno se, kao drugo, htjelo dati priznanje 12-godišnjem postojanju misije kao organizirane pastoralne zajednice, koja prateći sudbine naših ljudi sada pomalo već kroči u drugi decenij.

Konačno su i djeca došla na svoje. U okviru ovog, možemo reći „Obiteljskog dana-Familienabend“, što je trajao cijelo popodne od 12,30 uključujući misno **slavlje**, što ga predvodi i prigodnu riječ pobude inspiriran aktualnim nastupom sv. Ivana Krstitelja u duhu tema za Došašće, reče sam jubilarac. Sva množina svijeta, u nazočnosti svećenika gosta sa strane, htjede osjetiti blagodat sakramenta pomirenja i obraćenja, te

ugozbljenja za stolom Euharistije. Odrasli ovako, a djeca u svečanom „dolasku sv. Nikole“, koji ih ni ove godine nije zaboravio, makar mnogi od njih nažalost na nj zaborave, te još nisu dovoljno aktivni na vjeronauku i u crkvi, kroz obilate darove, donekle opipljivo **osjetite LJUBAV I DOBROTU Boga dragoga darovatelja**, koja nam se inače najbolje iskazuje u daru Djeteta Isusa u što nas bolje uvode božićna otajstva i njihova izobilna slavlja.

No, u nikolinjskom poklonu nije nedostajala niti prava šiba, da prodrma malo lijene i pozaspale, koja može biti koristan lijek svima onima koje ne diraju lijepe riječi: prijazne, bratske opomene. Ugodnom raspoloženju nije bilo kraja. Mnogi „malovjerni“, sumnjivi i „nevjerni Tome“, napokon kad se „dvorana napuni i do stotine“, dođoše k sebi, da ustvrde sebi i drugima: „Ah, velečasni, pa ipak nas vjernika imade!“ Dodah: „Imade, da! Ali se svaki dan treba iznova **dokazivati**. Baš u tom **dokazivanju sebe** kao ljudi, vjernika i pripadnika svog naroda, tu je veliki dio našega svijeta aljkav, veoma slab.“

Kazaljka na satu sve dublje je zadirala u noć, a sutra, ponedjeljak, radni dan. Trebalo je završiti da se uđe – koliko toliko obogaćeno današnjim našim **zborovanjem u vjeri**, – sutra opet u novi radni dan, u nove radne pobjede. I makar je sat išao već prema 10 u noći, nikom se nije dalo otići. Svi bi produžili: i orkestar, i pjevači i svirači, i narod ovaj koji se **načas pretvorio** kroz pjesmu i riječ, kao sponu iskonsku domovinsku, **„u jedno srce i jednu dušu“**. Tako da nije bilo druge, nego završiti u talasima i valovanju „Lijepa naše domovine“, gdje ustreptala srca onih što se svijetom potucaju bolje biju, i gdje grobak mrtve, sve naše pokojne smirenije krije.

Ostalo je da zahvalimo Bogu na ovom daru vjere, na ovoj još jednoj manifestaciji vjerničkog srca i duha. A naš slavljenik-jubilarac neka bi nas podario i kakvim prigodnim izdavanjem knjige, koja bi predstavljala zbir i pregled njegovo sveukupnog dosadašnjeg publicističkog rada, a povezano s njegovim sadašnjim misionarskim radom, pružala uvid u našu pečalbarsku situaciju, koji se može steći prateći „sudbine naših ljudi“ u zavrzlami ove tuđine.

Marinko Goranić

STUTTGART

Tri svečana događaja

Zadnji mjeseci u godini, studeni i prosinac, u našim misijama posebno su slavljenički: i raspjevani i radosni. Tako je to svake godine, tako je bilo i prošle 1986. u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu. Najprije je organiziran koncert s poznatim i proslavljenim pjevačem iz domovine Krunoslavom Kičom Slabincom, pobjednikom prošlogodišnjeg zagrebačkog festivala, grupom „Osijek“ i pjevačicom Martom Nikolin. Ovo je bio treći put da naš istaknuti i pjevači i zabavljač gostuje u našoj misiji. Te večeri, 21. 11. 1986., dvorana Kolpingove kuće bila je premalena da primi sve one koji su željeli čuti dragu pjesmu upućenu svima nama u tuđini, koji boravimo u ovoj misiji. 700 – 800 raspoloživih slušatelja zabavljalo se na način koji čovjek može zaželjeti da se ponovi što češće. U vedru raspoloženju slušatelji su nagradili dugim i spontanom aplauzom Kiču i njegove pratice, u želji da nam češće dođu i razvedre nas.

Početkom došašća u misiji se sve orijentiralo kako se na najbolji način spremiti za Božić i na slavlje sv. Nikole Putnika. Budući da je veoma teško pronaći veliku dvoranu za takve proslave točno na dan sv. Nikole ili u subotu koja je najbliža njegovoj svetkovini, već mnogo prije rezervirana je velika gradska dvorana u Fellbachu, Schwabenlandhalle, gdje su se vjernici često skupljali u velikim godišnjim proslavama. Tako je bilo i 7. prosinca, kad je preko 2.500 osoba svih uzrasta željelo proslaviti sv. Nikolu i vidjeti na djelu razne misijske aktivnosti. Za ovu zgodu akteri slavlja bili su mladi misije: dva folklora (veliki i mali), dječji zborovi, orkestar koji broji preko 50 djece i mladih, ritmičke grupe te misijski zabavni sastavi „Fontana“ i „Jadran“. Sv. Nikola bio je te večeri velikodušan i podijelio je točno 1.040 darova djeci koja su se našla na toj velikoj proslavi. Organizirana je i bogata tombola za koju su svoje priloge dali i mnogi naši ugledni ljudi. I sreća se mnogima nasmiješila u predmetima, a isto tako i lijepim putovanjima.

Kod ove proslave besprijekorno su bile ukomponirane sve osobe i aktivnosti u misiji pod vodstvom fratara i časnih sestara kao i svih onih aktivista koji su na bilo koji način doprinijeli da ovo slavlje okupi, razveseli, ohrabri naše vjernike u ovom velikom industrijskom gradu i bazenu.

Od treće nedjelje Došašća već se osjetio jače duhovni val božićnog misterija. Mnogi su vjernici te nedjelje kao i četvrte DOŠAŠĆA došli u crkve (na pet različitih mjesta u Stuttgartu) da se u sakramentu ispovijedi pomire s Gospodinom. Svjesni su da čovjekovo srce može izliječiti i ozdraviti jedino terapija poruke Betlehemske Noći, terapija Isusa Krista, terapija Evanđelja. Tih nedjelja posebno u sv. Eberhardu, gdje je i najbrojnije hrvatsko vjerničko okupljanje ispovijedalo je 9 naših svećenika od kojih su neki za to došli

iz Domovine i bili cijelo božićno vrijeme na raspolaganju za duhovne potrebe, kako ispovijedanja tako i propovijedanja. U ovakvim prigodama uvijek nam je potrebna prijava i duhovno osvježenje. Božićna polnoćka svečano je proslavljena u središnjoj crkvi misije, u konkatedrali sv. Eberharda. Predvodio ju je voditelj misije dr. Pavao Žmire, uz asistenciju fra Ante i fra Marinka. U prepunoj crkvi mladi i djeca su izveli mjuzikl „POKLON MUDRACA“ koji nas je i uveo u božićno slavlje. Voditelj je u propovijedi naglasio da se Božić ponavlja svake godine ali je svaki kao prvi jedinstven, neponovljiv, tako duboko dira u srce da stvara jedinstveno božićno raspoloženje. U ovom nemirnom vremenu uzalud su sastanci, konferencije, simpoziji o miru, ako se ne izliječi čovjekovo srce u kome su uzroci i korijeni svih današnjih zala, strahova i nemira. Mir se mora događati u ljudima da bi se dogodio među ljudima.

Zbor misije pod vodstvom s. Alojzije predvodio je pjevanje božićnih pjesama, a preputna crkva ga je prihvaćala iz dubine duše i srca. Dirljivo je bilo na kraju kada su najmlađi „anđeli“ uputili božićnu čestitku i ohrabrenje.

Proslavljeni Kičo Slabinac za vrijeme nastupa u Stuttgartu

Na dnevnim Misama po svim filijalama u Stuttgartu izvedeni su prigodni programi koji su popunili i uzveličali božićni ugođaj. Radost i čestitka za Božić odjekivala je svetopisamskom porukom: „Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!“ (Lk 2, 14)

MV

Radosni posjet domovini

Već petu godinu zaredom organizira Hrvatska katolička misija Stuttgart za vrijeme jesenskih praznika izlet vjeroučenika u domovinu. Skupina od 56 vjeroučenika posjetila je od 26. listopada do 1. studenog, pod vodstvom svojih vjeroučitelja fra Ante, s. Tarzicije i s. Danijele, prvog dana Veneciju, grad bogat spomenicima i preko Istre stigla do Rijeke. Tu ih je prijateljski primila zajednica koju vode o. kapucini na čelu s o. Antom Logarom. Drugi dan boravka u domovini iskoristili su za razgledanje Zadra koji ih je dočekao obasjan suncem. Ovaj grad, bio je i ostao „meka“ za domaće i strane turiste zbog svojih povijesnih i kulturnih spomenika, zadivio je i naše mlade. Posebno „Zlato i srebro Zadra“ koje čuvaju sestre benediktinke u svome samostanu. Nakon razgledanja Zadra put je vodio naše mlade u Kreš-

mirov grad Šibenik. Dvije večeri odsjeli su u biskupijskom sjemeništu. Iz Šibenika su posjetili slapove Krke, a odavde su prevezani brodovima na otočić Visovac kojeg s pravom nazivaju našim biserom. Opčarani su bili mladi boravkom na ovom franjevačkom otočiću i dočekom koji su im fratri priredili. Četvrtog dana nastavili su putovanje prema Splitu i usput navratili u trogirsku katedralu. U Splitu su posjetili Dioklecijanovu palaču, katedralu sv. Duje, Gospu od Zdravlja, Hajdukov stadion... Iste večeri posjetili su svetište Gospe Sinjske, razgledali franjevački muzej i odsjeli kod obitelji.

Na blagdan Svih svetih slavili su euharistiju u Zagrebu, razgledali katedralu i grad, pomolili se za mrtve na velikom zagrebačkom groblju Mirogoj i nakon šestodnevnog boravka u domovini vratili su se u Stuttgart.

Mladi iz misije Stuttgart na Hajdukovu igralištu u Splitu u prigodi radosnog posjeta Domovini

SINDELFINGEN

Proslave Božića i sv. Nikole

Lijepi su ovi njemački običaji, lijepe su ove fešte u predbožićno vrijeme kada duša već i sama od sebe pomalo pjeva. Još mali poticaj sa strane i srce se čovječje otvara Bogu i ljudima. U našoj smo misiji ove godine imali tri takva slavlja. Jedno centralno u središtu misije, 30. 11. 86. Gradska dvorana u Maichingenu bila je stvarno pretijesna za mnoštvo koje je ponajprije tu slavilo Boga euharistijskom žrtvom a potom dalo oduška radosnom raspoloženju i zajedništvu. Program vrlo lijep i raznolik, ne predugačak kao što to zna biti, tekao je dostojanstveno i uredno. No, tko bi mogao staviti u red ono mnoštvo djece, budućnosti naše, kad se pojavio „Sv. Nikola“. Njih blizu četiri stotine bili su kao bujica koja će odnijeti i „Svetog Nikolu“, ako treba. I kao da smo se tek uhodali, slavlja smo ovaj put nastavili i u našim filijalama.

Leonberg

Leonberg je jedna od filijala Hrvatske katoličke misije Sindelfingen. Naši su ljudi tu malobrojni ali vrijedni i vrlo aktivni. Nedjeljna liturgijska slavlja vole svi, djeca rado dolaze na vjeronauk, a njihova ministrantska grupa s dubokom zauzetošću i zrelošću ispunja sve svoje obaveze. Uza sve to oni su u puno čemu ostali prikraćeni, a sve radi prilične udaljenosti od misijskog centra u Sindelfingenu. To je njih mučilo. Odlučili su se organizirati. Tako su 12. prosinca organizirali Nikolinjsko-božićno slavlje. Bilo je to uopće prvo slavlje među našima u tom gradiću. Prvo i vrlo uspješno.

Program je započeo „Lijepom našom“, da bi iza toga dječji zbor pod ravnanjem male Marije Šoški, skladno i milozvučno, otpjevao par hrvatskih božićnih pjesama. Na vruću molbu najmanjih, došao je „Sv. Nikola“ i podijelio darove djeci. Najljepši dar za sve bio je dolazak proslavljene folklorne grupe „ZVONIMIR“ iz njihove misije i vokalno-instrumentalnog sastava „Mladi-5“ iz Ulma. I „Zvonimir“ i „Mladi“ svoj su program znački lijepo i skladno prilagodili okolnostima tako da su svi bili zadovoljni. Sve je zaista bilo za pet. Sve: pjesma, igra, dobra čašica i „meza“. Sve u dobroj organizaciji gospodina Franje Džide.

Korntal

Naši u Korntalu, najmanjoj filijali Hrvatske katoličke misije Sindelfingen, po prvi puta su uspješno organizirali Nikolinjsko-božićno slavlje u svom gradiću. Iako je to najmanja od svih filijala nipošto nije manje aktivna od ostalih filijala. To naši iz Korntala godinama dokazuju svojim brojnim i revnim sudjelovanjem u svim liturgijskim slavljinama.

Dugo su željeli da se nađu zajedno i na izvanliturgijskim slavljinama. Tu su želju ove godine ostvarili Nikolinjsko-božićnim

Misijski dječji zbor pod ravnanjem gđice Marije Šoški skladno je otpjevao nekoliko božićnih pjesama

slavljem koje su organizirali 13. prosinca. Bilo je to skromno, ali lijepo i simpatično slavlje.

Iza par lijepo otpjevanih hrvatskih božićnih pjesama došle su recitacije, a nakon toga naša su djeca zajedno s njemačkom djecom izvela igrokaz na njemačkom jeziku. Bože, kako ta naša djeca govore njemački! Samo da ne zaborave hrvatski! Uvjeren sam da neće ukoliko bude više zajedničkih susreta i proslava i Božića! A ovdje, na ovom slavlju, poslije kratke molbe upućene sv. Nikoli na hrvatskom jeziku, on je zaista došao u pratnji svoga „sluge“, njihovog misionara p. Duke.

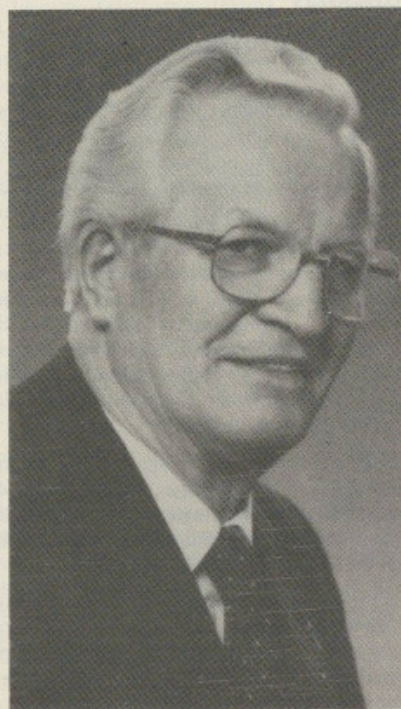
„Svetac“ je govorio samo hrvatski, ali su ga sva djeca razumjela i sva su rado primila darove. Oni su te darove zaslužili radi sloge, uzajamnog poštovanja i razumijevanja. Proslavu je svojom prisutnošću počastio župnik njemačke župe Korntal-Münchingen. Za organizaciju i ovakav uspjeh slavlja najzaslužniji su Ivan Anđelović, Drago Kenžević i Ivan Volarević, svi članovi misijskog vijeća, a gosp. Volarević je član i župnog vijeća njemačke župe izabran od njihovih vjernika.

Sve je bilo dobro i lijepo. Zato i želja da sličnih slavlja u buduću bude više. D. Berišić

✠ P. Georg Mathia

30. 10. 86. umro je u Sindelfingenu župnik njemačke župe Presv. Trojstva p. Georg Mathia. U toj župi osjeća se i naša misija „kod kuće“, jer tamo već 16 godina slavimo sv. Misu. Svećenik p. Mathia rođen je 1914. god. i brzo iza rata preuzeo je ovu župu koja je ujedno bila tada gotovo jedina u ovom mjestu. Njegova je osobnost duboko utkana u pore grada Sindelfingena koji se tada snažno počeo razvijati. Stranci koji su šezdesetih godina počeli u velikom broju doseljavati u grad „mercedesa“, našli su u srcu p. Mathie topli dom. On je prvi koji se na ovom području zauzeo za strance i pokušao im u suradnji s gradskim vlastima omogućiti život dostojan čovjeka.

Njegova duhovnost najbolje izražavaju njegove vlastite riječi prije smrti (umro je od teške bolesti raka): „Jer sam svu svoju nadu stavio u Gospodina i meni povjerene vjernike sokolio u toj nadi, ne treba moja smrt nikome biti povod za tugovanje. Ja umirem, da bih živio u jednom novom svijetu.“ Počivao u miru Božjem!

DÜSSELDORF

„Onom koji ima doći“

Hrvatska katolička misija Düsseldorf imala je Božićnu proslavu 6. prosinca 1986. godine. U 19 sati proslavu je otvorio misionar fra Nikola i održao pozdravni govor u kom je srdačno je pozdravio sve nazočne. Zatim smo svi složno zapjevali „Lijepu našu.“ U samom početku smo odali počast našoj Majci Domovini. Pa to je MAJKA koja ne umire i koja stoljećima živi. Živi s pokoljenja na pokoljenje. Teško onome u čijem srcu umre Majka Domovina, taj je siroče cijelog svog života. Tad su mladi izveli kratak recital „ONOM KOJI IMA DOĆI“. Dječji zbor pod ravnanjem s. Zdenke otpjevao je par božićnih pjesama i šansona. Divota je bila slušati mlade glasove kako uvježbano i složno pjevaju. Nastupili su mladi i u *šaljivom skeču* i oduševili sve nazočne. Svi su ovi nastupi praćeni burnim pljeskom, jer to je bio dar publike i potvrda da su veoma uspjeli u nastupu. Oko tog svega su mnogo rada utkale naše sestre Zdenka i Gertruda. Bile su zadovoljne i rad im se isplatio.

U drugoj točki nastupili su opet mladi, ali malo veći, u folkloru. Folklorna sekcija „ŽIVOT“ povela nas je u Domovinu svojim plesom i kolima. Započeli su kolom „Ražanac“, iz južnog dijela Domovine, a zatim nastavili plesati kola iz Moslavine, Posavine, Slavonije i Hrvatskog prigorja. Uvježbani od svog voditelja g. Valenta Ivčeka plesali su tijelom, srcem i dušom. Potom su sva djeca otpjevala sv. Nikoli pjesmu. Došao je „Sv. Nikola“ i podijelio djeci darove. Podijeljeno je oko

I na božićnoj priredbi u Düsseldorfu stekao se dojam da mladi najviše vole sv. Nikolu

200 darova. Stekao sam dojam da djeca najviše vole sv. Martina i sv. Nikolu. Kratka pauza i onda je nastupio VIS „Plave zvijezde“. Svirali su i pjevali sve do 1.30 sati. Bila je to odlična proslava i priredba, a proslave nas zbližavaju. Uz dobro dalmatinsko vino i pivo čula se „Ganga“ i „Bečarac“. Odvijali su se dirljivi razgovori i dogovori za put u Domovinu. Mnogi će kod svojih kuća proslaviti Božić i Novu godinu. Mnoge će majke proliti suze radosnice. Ali, nameće mi se pitanje, kolike će naše majke proliti su-

ze gorke, jer sinovi i kćeri neće moći doći da skupa slave te Radosne blagdane. Žalosna je ali istinita stvar, da se naše starice i starci gase kao božićne svijeće u iščekivanju svoje djece. Mnogi i ne mare za svoje. Naša je priredba uspjela i češće bi tako nešto trebalo organizirati. Ali nemamo svoje dvorane, a ova župska sv. Apolinara je tijesna za par stotina sudionika. Ipak smo sretni i kad imamo barem mali kutak da se provedemo, te kad imamo svog misionara i sestre koji se žrtvuju za nas.

Vinko Lučić

GIESSEN

Božićna proslava

Hrvatska katolička misija u Giessenu proslavila je Nikolinje i ispraćaj vjernika u Domovinu za božićne blagdane 13. 12. 1986. u dvorani ispod same crkve, gdje hrvatski katolici svake nedjelje slave euharistijsko slavlje na svom materinskom jeziku.

Giessenski misionar o. Ivan Vidović pozvao je svoje župljane da se u što većem broju okupe da zajedno proslave dolazak „Sv. Nikole“ i da se bolje upoznaju i poznanstvo prodube uz pjesmu, ples i zabavu, a sve to potkrijepe domaćim specijalitetima naših vrijednih majki i kršćanki.

Program večeri bio je bogat i raznovrstan. Kolega i subrat fra Ivana, o. Vinko Marović, doveo je iz Frankfurta pun autobus omladine, koja je svojim pažljivo izabranim programom oduševila vjernike Giessena.

Bilo je tu svega po nešto. Recital na temu „Hrvat-tuđinac“, izazvao je na mnogom oku suzu, jer je svaki prisutnik mogao u mnogim stihovima hrvatskog pjesnika prepoznati sebe i svoju sudbinu-tragediju.

Skečeva koji su do suza nasmijali preko 250 prisutnih gledatelja, folklora koji je uzdigao i razigrao maštu i recitacija bilo je puno. Djeca misije izvela su vrlo lijepo i ganutljivo božićnu poruku iz Betlehema.

Na kraju službenog programa, koji je trajao skoro dva sata, slijedila je zabava i ples.

Duo „Željko-Dražena“ uzeo je stvar u svoje ruke. Debeli zidovi dvorane-krypte tresli su se u svojim temeljima pod razigranim ritmom mladičarije.

Neki priznaše na glas, a i drugi su to mogli čuti: „E, svaka vam čast. Bili su ovdje i Kićo i Vera (Svoboda), ma ovako kao vi nitko nije ovu publiku ‘zapalio’.“

Župnik o. fra Ivan, koji je inače bio u početku skeptičan, cvao je od zadovoljstva, vidjevši kako mu povjerenost stado cvate i pleše. Bila je to zaista nezaboravna večer. Domaćini na čelu sa svojim dušobrižnikom fra Ivanom bili su stvarno super-prijazni.

Mladi iz misije Frankfurt nose najljepše uspomene.

Ali i vjernici misije Giessen su pokazali kako smo im pogodili u „žicu“. Zaželjeli su na kraju da im opet što prije dođemo. I hoćemo!

Sudionik i prisutnik

SINDELFINGEN

Srebreći pir

U nedjelju 14. prosinca u crkvi Presvetog Trojstva u Sindelfingenu proslavili su 25. obljetnicu braka gosp. Branko Željeznak i gđa Ljubica Željeznak r. Gojmerac.

Branko je rođen u Griču 5. VIII. 1938. godine, a Ljubica u Provatini 1. III. 1943. godine. Oboje su pripadali župi sv. Ilije u Lipniku, a sada su zauzeti članovi Hrvatske katoličke misije u Sindelfingenu, kamo je Branko došao još 1971. godine, a Ljubica se pridružila suprugu 1972. godine zajedno s njihovom djecom. Njihov je brak Bog blagoslovio slogom, uzajamnim razumijevanjem i najljepšim darom – četvero djece, od koje je troje na životu.

U cijeloj misiji obitelj je poznata po svojoj dobroti, spremnosti da drugima pomogne, a pogotovu po svojoj angažiranosti u svim aktivnostima misijskog života. Razumije se samo po sebi da njima nikada nedjelja nije prošla bez misnog slavlja.

Lijep primjer zdravog, nenametljivog, pravog kršćanskog angažiranja. Prilog od 100.- DM poslan je Zagrebačkom karitasu u znak zahvale Bogu za primljene darove kroz 25 godina zajedničkog života.

KARLSRUHE „Iseljenički dan 1986.“

Proslavu „Iseljeničkog dana“ održali smo 14. 12. 86. na malo neobičan način. Umjesto tradicionalne dramske sekcije pozvali smo renomiranu grupu „5 D“ iz Zagreba i zajedno s njima napravili veoma lijepi program.

Za središnju točku uzeli smo 10. obljetnicu velikih slavlja „13 stoljeća kršćanstva u Hrvata“. Budući da je naša misija s velikom pozornošću pratila slijed tih slavlja ne samo djelomičnim sudjelovanjem nego i svojim proslavama „Iseljeničkog dana“ koje su uvijek odgovarale slavlja u domovini, odnosno različitim obljetnicama, opredijelili smo se za „13 stoljeća“.

Od svih priredaba u nezaboravnoj uspomeni nam je ostala i u srce i pamet najviše se usjekla ona na „Dan iseljenika 1984.“, kad smo mi u našim skromnim prilikama izveli gotovo besprijekorno „Skazanje 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata“. Sve je tu bilo: i 13 ministranata sa svijećama, i svečanik u svećeničkom ruhu, i čitači, i recitatori, i zbor koji je odgovarajućom pjesmom označio svako stoljeće, dok su svi posjetioci imali pred sobom kompletne tekstove i tako u savršenoj disciplini, gotovo pobožno, pratili izvođače.

I kako da zaboravimo takovu priredbu?!

Nismo stoga mogli sada mimoći 10. obljetnicu slavlja u Solinu, kod Nebeske Majke, kojoj nas je posvetila naša draga kraljica Jelena, majka hrvatskog kraljevstva.

Izabarili smo najljepše recitacije „Majci Velikog Zavjeta“ i „Kraljici Jeleni“ koje su izvršno recitali naši već dugogodišnji recitatori.

Proslava „Iseljeničkog dana 1986.“ u Karlsruheu bila je u znaku „Gospe velikoga hrvatskog zavjeta“

dok se dječji zbor zaista proslavio izvrsno izvedenom višeglasnom pjesmom „Solinska zvona“. Burni pljesak i pohvale sa svih strana, osobito od grupe „5 D“, bile su najljepša plaća.

Božićni dio programa izveli smo zajedno s grupom „5 D“. Naša su djeca recitala i pjevala malom Božiću, a braća „5 D“ usavršila su božićno raspoloženje svojim prekrasno izvedenim duhovnim šansonama.

Divno je slušati cijelu obitelj koja iz sebe zrači Evanđelje i tako lijepo i tako skladno nosi Kristovu riječ među ljude.

O kad bi se naše materijalizirane obitelji u tom materijaliziranom svijetu Zapada ugledale u tu divnu obitelj!

Poslije priredbe grupa „5 D“ provela je prisutne pjesmom i plesom kroz lijepu našu domovinu i svi su ostali u velikom i lijepom raspoloženju do u „sitne sate“.

Drugi dan, tj. 15. XII., mogli smo još jednom u crkvi uživati u prekrasnom duhovnom koncertu koji su naši dragi gosti „5 D“ iz Zagreba priredili poslije sv. Mise.

sestra Daniela

FRANKFURT/M.

„Frankfurt VI“ u Luxemburgu i Bruxellesu

„Frankfurt VI“ bio je posebno impresioniran Atomiumom u Bruxellesu

Mi, djevojke iz Frankfurta, koje smo prošle godine na Biblijskoj olimpijadi osvojile 3. mjesto, pošle smo na nagradno putovanje prema evropskom sjevero-zapadu.

U ponedjeljak, 17. studenog 1986., uputile smo se prema Luxemburgu. Vozač, a istovremeno i vođa puta bio nam je fra Vinko Marović. Uz molitvu, pjesmu i ugodne razgovore stigli smo do popodneva u sunčani Luxemburg. Kod ručka smo napisali razglednice svima kojih smo se sjetili.

Poslije podne smo posjetili katedralu „Notre Dame“ i crkvu koju su osnovali isusovci. Općenito su isusovci pridonijeli puno pri osnivanj tog poznatog grada.

Uživajući u jesenskom popodnevju i gradu na liticama šetali smo alejama. Kasno popodne smo se uputili prema Trieru, gdje smo prenoćili. Večer smo proveli uz raznovrsne razgovore.

Utorak, 18. studenog posjetili smo Bruxelles. Vrijeme nas nije najbolje služilo. Posjetile smo znamenitosti ovoga međunarodnog grada: Atomium i Manneken Pis.

Autom smo se provezli gradom te vidjeli centar i zgrade Evropske zajednice. Predvečer smo krenuli u Frankfurt, s lijepim uspomnama. Bilo je vrlo lijepo, no nažalost kratko.

Mi zahvaljujemo s. Vidi Hrsto koja nas je strpljivo pripremala za Biblijsku olimpijadu, a fra Vinku Maroviću za angagemant oko puta. Diana D., Ivanka S., Vesna Š. i Agneza K.

Nove knjige

Nedavno su se na tržištu pojavile dvije vrlo zanimljive knjige u izdanju Knjižnice Svete Baštine iz Duvna - „Međugorje“ i „Liječničke i znanstvene studije o ukazanjima u Međugorju“. „Međugorje“, raskošna monografija, u višebojnom tisku, zabilježila je sve važnije nadnevke, poruke i aktere poznatih događaja. Tekstove s njemačkog preveo je fra

Šimun Oreč. Ta knjiga velikog formata, na 84 stranice, stoji 18,- DM. Druga, gore navedena knjiga o liječničkim i znanstvenim studijama o Međugorju (182 stranice), također ilustrirana, ustvari je prijevod s francuskoga (H. Joyeux i R. Laurentin), a košta 15,- DM. Za sve informacije i eventualne narudžbe upitajte svoga misionara ili Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu.

WAIBLINGEN

I Božić u tuđini zna biti lijep!

Novi misionar u Hrvatskoj kat. misiji Waiblingen, fra Mirko Marić, organizirao je sa svojim suradnicima 13. prosinca 1986. godine nikolinjsko-božićnu proslavu. Tog subotnjeg popodneva našlo se u župnoj dvorani Sv. Ante u Waiblingenu oko 400 vjernika - kao nikada do sada.

Novoosnovani misijski orkestar imao je svojih „pet minuta“. Folklorna grupa „Zrinski“ oduševila je izvođenjem „Bunjevca“, a njihova voditeljica gđa Marica Hrgović dokazala svoje folklorno znanje i umijeće. Mario i Nino su, izvodeći vješto „Skitnicu na policiji“, do suza nasmijali publiku, dok su se najmlađi svojim pjesmama i recitacijama, najviše svidjeli „Sv. Nikoli“. Podijelio im je darove, a oni su obećali da će redovito dolaziti na vjeronauk, sv. Misu, pjevanje i folklor u novim misijskim prostorijama.

Gosti večeri bili su folklorna grupa „Branimir“ iz Ludwigsburga i VIS „Fontana“ iz Stuttgarta. Pjevalo se, plesalo i veselilo do u sitne sate.

U ovo predbožićno vrijeme od misije u Waiblingenu oprostila se s. **Cecilija Mikac**, višegodišnje past. suradnica i pošla u mirovinu (ako redovnice uopće znaju za mirovinu!). Naslijedila ju je, kao što je to i zabilježeno u Vijestima iz Naddušobrižničkog ureda, gđica **Nada Kolić**.

Svaki je rastanak pomalo tužan. Tri godine radila je s. Cecilija u ovoj misiji vjernički, predano i radosno. Narod ju je volio i cijenio, a cijenila ju je i biskupija Rottenburg/Stuttgart. Generalni vikar Eberhard Mühlbacher došao je osobno na oproštaj s. Ceciliji. Prelat Adam prenio joj je pozdrave bisku-

Dječji zbor obavio je svoj dio posla na veliko zadovoljstvo svih prisutnih

pa Mosera i zahvalio za neumorni petnaestogodišnji rad u württemberškom Božjem vinogradu. Mühlbacher nazva sestru Ceciliju „majkom svih misija“. U svom oproštajnom govoru generalni vikar reče da visoko cijeni požrtvornost s. Cecilije i njenu brigu za izgradnju mnogih crkava u Domovini. I naddušobrižnik p. Dukić oprostio se biranim riječima od s. Cecilije na nedjeljnom euharistijskom slavlju, 20. prosinca.

Posljednji put svirala je s. Cecilija preko sv. Mise na blagdan sv. Obitelji. Misu je predvodio fra Ignacije Vugdelija. On je, petnaest godina ranije, bio i na njenu uvođenju u

past. službu u hrvatskoj ludwigsburškoj zajednici. Fra Ignacije je božićne blagdane proveo u našoj misiji. Predvodio je polnoćku i božićnu danju Misu. Svojim povijedima dirnuo je našega čovjeka u srce, potakao ga na dublje proživljavanje vjere i božićnog događaja. Hvala mu, a još više hvala misionaru fra Mirku koji ga je pozvao. Obojica će se sigurno dugo sjećati ovoga Božića i Božjeg naroda u Waiblingenu (jedan se naš vjernik, tako on reče, ispovjedio nakon punih 18 godina!). I Božić u tuđini zna biti lijep! Ta, gdje je Krist, tu je uvijek puna radost i uzvišena ljepota.

Stanka V.

„Skitnica na policiji“ do suza je nasmijao publiku

ESSEN

Pune tribine

Ovogodišnji nogometni turnir u malom nogometu, na kojem su sudjelovali mladi iz nekoliko misija Sjeverne Rajne Vestfalije, održan je 19. 11. 1986. u hali Nord-Ostgymnasium, Katzenbruchstr. 79, u Essenu.

Od 13 sati kad je počeo turnir, pa do 18 sati kad je završio, mladi su plijenili pljesak prisutnih gledalaca koji su ispunili dvoranske tribine do posljednjeg mjesta.

Izvanredne akcije, još ljepši golovi i neizvjesnost do kraja, značajke su ovog vrlo uspješnog - osmog po redu turnira, koji svake godine organizira vlč. Stjepan Penić.

Prije početka turnira otpjevana je „Lijepa naša“ a pozdravnu riječ uputio je vlč. Stjepan Penić.

Igralo se u tri skupine, prema starosnoj dobi.

U skupini od 10-13 godina natjecali su se mladi iz Essena (2 ekipe), te po jedna iz

Wuppertala, Düsseldorfa, Bochuma, Dortmundu i Mettmann-Leverkusena.

U skupini od 14-16 godina igrali su mladi iz Essena, Wuppertala, Düsseldorfa, Bochuma, Moersa i Mettmann-Leverkusena.

U skupini od 17-19 godina sudjelovali su mladi iz Essena, Düsseldorfa i Mettmann-Leverkusena.

U finalu su mladi (10-13) Wuppertala svladali Mettmann-Leverkusen. Mladi (14-16) Wuppertala svladali su Mettmann-Leverkusen. Mladi (17-19) Düsseldorfa svladali su Essen.

Pobjednici su dobili pehare, a vrlo korektni suci Pavao Barjaktarić i Ivica Zdunić zaslužuju pohvalu za uspješno obavljeni posao.

Turnir uspio.

Jozo Župić

PROMJENA ADRESE

Hrvatska kat. misija Hameln preseljava 1. ožujka 1987. godine u nove prostorije u Hamelnu, Schmisso-Str. 25. Broj telefona ostaje isti.

VILLINGEN/SCHWENNINGEN

Proslava 15. obljetnice -
Gosti iz domovine

Hrvatska katolička misija Villingen/Schwenningen djeluje već petnaest godina. Taj svoj mali jubilej misija je proslavila u više etapa i na više načina tijekom cijele godine. Glavna, svečana i završna proslava održana je 6. 12. 1986., na blagdan sv. Nikole. Započela je svečanom sv. Misom, koju je u prepunoj Münsterkirche predvodio prof. dr. Petar Blajić u koncelebraciji s dekanom K. Müllerom i župnikom S. Č. Dukićem.

Odmah nakon sv. Mise „SPLITSKI VOKALNI OKTET“ izveo je koncert duhovnih skladbi: gregorijanski koral, slavenske i hrvatske višeglasne skladbe i dalmatinske klapske pjesme. Profesionalno i lijepo.

Splitski vokalni oktet nastupa u misiji Villingen-Schwenningen

Proslava je nastavljena u Münsterzentru, gdje je na opće oduševljenje preko 400 prisutnih, koji su uspjeli uhvatiti mjesto, izveden višesatni raznoliki, bogati i lijepo spremljen kulturno - umjetnički program. To je potvrdilo da voditelji misije, ljudi, djevojke, mladići i djeca daju sve od sebe da se osvijesti i da ne zakrži duša i srce Hrvata u tuđini koji nikada ne bi smio zaboraviti tko je i što je. Hrvat bilo gdje bio i bilo što radio treba uvijek poštivati, ljubomorno čuvati i

njegovati svoju prekrasnu izvornu hrvatsku kulturnu baštinu i kao sveti poklad na mlađe prenositi. Nije lako, ali može se! Istina, uz puno ljubavi, entuzijazma i rada.

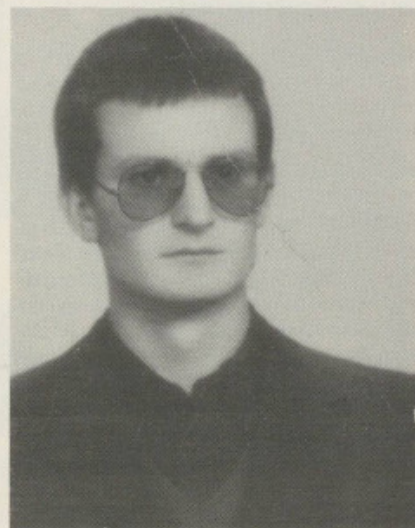
Na početku su djeca izvela svoj program: pjesme, recitacije i mjuzikl. Naravno, došao je i „Sv. Nikola“ s vrećama punim darova. Lica djece sjala su od sreće, a ruke publike žarile od pljeska. Što je tek bilo u srcima?

Burne aplauze pobrala je i misijska folklorna grupa sa svojim kolima. Pljesak nije jenjavao jer su gosti iz domovine oduševili i zapalili svijet s nekoliko klapskih dalmatinskih „specijaliteta“. Nastupio je i VIS mladih „Sunce“. Mladi su lijepo izveli najpopularnije moderne pjesme domovinske i strane estrade. Nakon jednosatnog odsviranog repertoara publika im nije dala napustiti pozornicu. Svijet je oduševljeno skandirao zahtijevajući da se ponovi: Fešta, Yellow submarine, Lady In Black, Ne klepeči nanu-lama...

Nakon mladog misijskog sastava svirao je i zabavljao skoro do zore, već dobro uvježbani i uhodani misijski sastav starijih „Croatia“, osvježen i pojačan novim pastoralnim suradnikom gitaristom i vokalom Ivanom Bošnjakom. VIS „Croatia“ prošetao je pjesmom kroz sve krajeve Lijepe naše.

Dan poslije „SPLITSKI VOKALNI OKTET“ održao je koncert u St. Georgenu za Nijemce. Preko 300 prisutnih u St. Georgkirche toliko su bili oduševljeni da su gostima izrazili ponudu da opet ponovo dođu, a da će im oni platiti sve troškove. Oktet je održao koncert i u dobrotvorne svrhe u staračkom domu u Villingenu. Ljudi su bili ganuti i čudili su se kako su im stranci iskazali pažnju, dok se njihovi sunarodnjaci to teško kada sjete. Zbilja lijepa, kršćanska i poučna gesta ljubavi prema bližnjima. I što ostaje na kraju nego i dalje raditi neumorno i smjelo na veću slavu Božju i za dobro hrvatskog naroda. *Frater Taciturnus*

Namješten novi past. suradnik

Ivan Bošnjak, past. suradnik

U Hrvatskoj kat. misiji Villingen/Schwenningen namješten je 1. 12. 1986. godine novi pastoralni suradnik. To je g. **Ivan Bošnjak**. Svojoj misijskoj zajednici i čitateljima „Žive zajednice“ Ivan se ovako predstavio:

„Rođen sam 1966. g. u Dicmu (kraj Sinja). Završio sam klasičnu gimnaziju u Splitu. Za svoj životni poziv izabrao sam filozofsko-teološki fakultet. Diplomirao sam u Zagrebu iz područja egzistencijalne filozofije. Sada, ovdje među Hrvatima izvan domovine, kao čovjek, kao dipl. teolog i kao pastoralni suradnik želim biti na raspolaganju čitavoj misiji i svakom pojedinom čovjeku. Želio bih i nastojati da moj rad među vama i zajedno s vama bude uspješan i plodan na veću slavu Božju, na korist naše Hrvatske kat. misije, naše Crkve i našega naroda. Rado-stan sam što sam s vama. Svima iskren i srdačan pozdrav!“

Namještena nova past. suradnica

Nada Kolić, past. suradnica

Biskupija Rottenburg/Stuttgart imenovala je 1. siječnja 1987. godine pastoralnom suradnicom u Hrvatskoj kat. misiji Waiblingen **Nadu Kolić**. Ona je naslijedila s. Ceciliju Mikac, dosadašnju past. suradnicu, koja se povukla u zasluženu mirovinu. Nada Kolić je rođena 14. siječnja 1951. godine u Dugopolju kraj Splita. Osnovnu je školu završila u rodnom mjestu. Diplomirala je na Katehetskom institutu Bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Osim toga završila je tečaj crkvene glazbe na Glazbenom institutu istoga fakulteta. Radila je kao odgojiteljica u dječjem vrtiću, staračkom domu i u katehezi. Od 1985.-1986. godine bila je pastoralna suradnica u Hrvatskoj kat. misiji Luzern (Švicarska). Nadamo se da će nova past. suradnica sve svoje znanje, iskustvo i ljubav utkati u rad za Kraljevstvo Božje na području waiblinge misije.

S. Cecilija Mikac

KOBLENZ

Tag der offenen Tür -
dan dobrotvornosti

Naš svijet i naši njemački prijatelji znali su unaprijed da će to tako biti. U posljednjih 5 godina doživljavali su to uvijek iznova u Koblenzu na 3. subotu i nedjelju došašća.

Naš župni centar, gdje se to slavlje odvija, biva iz godine u godinu sve popularniji.

I ovog puta smo se uspjeli predstaviti kao zajednica srca i kulture. Mislili smo i na tijelo i na dušu. Nudili smo domovinske specijalitete za prostrtim stolovima, a isto tako i domovinsku knjigu, kazete, gramofonske ploče u improviziranoj knjižnici. Posebnu vrijednost predstavljala je izložba rukotvorina naših župljanki. Nijemci su se tu posebno dugo i rado zadržavali. Svi su se divili, mnogi velikodušno kupovali. Razgovor ugodni naroda hrvatskog i njemačkog posebno je dominirao u prostoriji s oznakom „Njemačko-hrvatska kavana” i sve tri podrumske prostore gdje se uz dobru kapljicu mogla dobiti i domaća sarma, burek i čevapčići.

Prvi vidljivi rezultat je 3.100 DM za Zagrebački karitas, za našu kumčad Josipa, gluho-nijemog desetgodišnjaka i sestru mu Ružu, nagluhu i mucavu (11 godina).

Ne manje važno od novca su prijateljski susreti, „knipfanje” kontakta s njemačkim uzvanicima i znancima. Bilo nam je posebno važno upoznati se još bolje s učiteljima naše

„Deutsch-kroatische Caffeteria”, omiljeno mjesto za prijateljske razgovore

djece i čuti njihove sugestije. Ugodno nas je iznenadio dolazak predstavnika svih triju političkih stranaka, nazočnost kulturdezertenta grada Koblenza g. Gorschlüttera i poslanika u Bundestagu gđe Verhülsdonk.

Tjedan dana prije toga bilo je naše Nikolinje. Sv. Nikola je pripremio i podijelio 150 vrećica: sa slatkišima i malim Biblijskim stripom. Na kraju vesele župne popodnevne zabave svi su zadovoljni, i župnik i svi mnogobrojni suradnici-dobrovoljci.

Drago nam je da su nam ovog puta znatno pomogli karitasovi socijalni radnici g. Vivo-

da iz Ulma kao „Sv. Nikola”, g. Radišić iz Montabaura kao orguljaš i g. Koletić iz Darmstadta kao predvodnik VIS-a „Zrinski”. Za našu zajednicu to je od posebne važnosti i velike znakovitosti. Hvala im.

Posebna zahvala pripada dobrovoljcima, koji se velikodušno žrtvuju kod pripremanja, kod posluživanja i čišćenja. To su skoro uvijek iste obitelji. Hvala im!

Treće nedjelje adventa opet je kod nas u Koblenzu „Tag der offenen Tür”. Dobro nam došli! D. Ž.

BONN

„Plave zvijezde” zasjale po stoti put

Hrvatska katolička misija u Bonnu proslavila je 7. prosinca 86. godine svečanost sv. Nikole i Božića.

Svečanost je započela sv. Misom a nastavljen je vjersko-kulturni program koji je s djecom i mladima iz naše misije - promjer

ca. 100 km - pripremila i s velikim uspjehom, radošću i na zadovoljstvo svih prisutnih izvela uporna i požrtvovna s. Edita.

Nakon himne „Lijepa naša” otpjevao je dječji zbor skladno i poletno nekoliko božićnih pjesama, koje su kod prisutnih vjernika

stvorile atmosferu božićne radosti i veselja.

Uz pratnju mlade harmonikašice Luce Bilanović naši mladi ispjivali su nekoliko narodnih pjesama.

Središnja točka prigodnog programa bila je „Rođenje Kristovo”, koju je zavidnim glumačkim umijećem izvela dramska sekcija misijskih vjeroučenika.

Dva spleta narodnih kola koja su izveli misijski folklorasi u novim i svečanim misijskim narodnim nošnjama ulijevaju, svojim sigurnim i poletnim koracima i sve boljom koreografijom, nadu u bolju budućnost misijskog folklor.

Završetak službenog programa pripao je po običaju „Sv. Nikoli” kojega su dočekala razdragana djeca s pjesmom i veselim poklicima. Njihovu radost on je nagradio bogatim božićnim darovima.

Zabavni dio programa predvodio je VIS „Plave Zvijezde” iz Düsseldorfa. To je bio njihov drugi nastup u 86. godini pred našom misijskom publikom u Bonnu. Ovaj nastup bio je jubilarni - stoti - u dvije godine njihova postojanja.

Ova zajednička večer ostat će u trajnoj uspomeni svih prisutnih vjernika kao jedna željkovana oaza na napornom i mukotrpnom putu sive svakidašnjice.

P. Berislav Nikić

Folklorasi misije Bonn, u novim i svečanim narodnim nošnjama, izvede narodna kola

Pohvalna i korisna inicijativa

Božićni bazar za Karitas u Zagrebu

Kada su prije dvadesetak godina u S. R. Njemačkoj osnovane prve hrvatske katoličke misije i uz njih savjetovališta za sugrađane iz Jugoslavije od strane njemačkog Karitasa, nije se netko drugi ovdje „osjećao“ nadležan za ove inozemne sugrađane: ni grad, ni država, ni kotar, ni pokrajina, ni sindikat niti koja druga od dobrotvornih organizacija. Jedina utočišta postajale su hrvatske misije i karitasov „socijalni“: za prijevode ili sudove, radno ili stambeno pravo, obiteljske ili školske probleme, u bolnici ili - jer i toga je u tuđini, nažalost, bilo - pri otpremi smrtnih ostataka u domovinu. Danas većina hrvatskih „gastarbajtera“ nije toliko potrebna pomoći, kao prije, snašla se i situirala, ne oskudijeva, pa je pravo i pošteno da se sjete onih u domovini, za koje se nažalost, i danas nitko pravo ne osjeća nadležnim, a za koje se već punih 20 godina svojski zauzima i djelatno im pomaže centralni Karitas u Zagrebu. Ta misao motivirala je i ove godine pojedine članove Hrvatske katoličke zajednice u Bad Sodenu da održe svoj 2. božićni bazar u korist zagrebačkog Karitasa. Samoinicijativno su za to isposlovali pogodnu prostoriju u susjednom gradu Königsteinu, zainteresirali brojne članove ne samo hrvatske zajednice, nego i prijatelje Nijemce i neke druge. U vlastitoj su režiji pripremili od 13 sati, na drugu adventsku nedjelju, zakusku s kolačima i pićima, sakupili vlastitih rukotvorina, slika, praktičnih prigodnih tekstilnih predmeta, ukrasa, a nije manjkalo ni „Jugotonovih“ božićnih i dječjih kaseti i ploča, te lite-

Na božićnom bazaru u Königsteinu „Sv. Nikola“ je nagradio dječje crteže na temu: „Kako zamišljam kuću zagrebačkog Karitasa za jednu djecu?“

rature za djecu i odrasle, na njemačkom i hrvatskom jeziku.

Za ovu relativno malu zajednicu bio je velik uspjeh, da je do navečer bazar posjetilo oko stotinjak, što njemačkih, što inozemnih gostiju. Najveći dio ponudjenog bio je rasprodan, odnosno konzumiran. Gostima, koji su se oko sedam sati navečer tu zatekli, puštena je zajednička besplatna večera: domaća sarma. Nakon toga je sakupljan dobrovoljni prilog, a na licitaciji je boca konjaka „Zrinski“ postigla „kurs“ od 80,- DM.

Rezultat ove angažiranosti, kako priređivača i njihovih suradnika, tako i posjetitelja, bio je: više od 3 000,- DM za napuštenu dje-

cu i siromašne obitelji za koje se brine zagrebački Karitas na Kaptolu. Uz pjevanje adventskih i božićnih pjesama „namamljen“ je na bazar i „Sveti Nikola“ s vrećom malih darova za prisutne mališane. No oni su trebali prethodno sudjelovati na improviziranom kratkom natječaju crtanja. Tema: dom siročadi zagrebačkog Karitasa, koji vodi sestra Jelena Brajša. Dječjoj mašti doista nije bilo granica, kad su svojim riječima, na njemačkom ili hrvatskom, morali svoj crtež objasniti nazočnoj publici. Uz „prve“ nagrade bilo je i utješnih, pa nitko nije ostao praznih ruku, osim, naravno, „Svetog Nikole“. Odlučeno je da se ustali tradicija ovog hrvatskog božićnog bazara. S.

MANNHEIM

Nikolinjsko-božićna priredba

Dne 21. 12. 1986. godine održana je svečana priredba povodom blagdana sv. Nikole i Božića, u organizaciji Socijalne službe karitasa Mannheim. Program je bio opširan i učinjen u skladu s motivom „Za svakoga po nešto“.

„Vodič“ kroz priredbu, u najavi pojedinih točaka, bio je socijalni radnik Ilija Peran. On je na početku pozdravio sve prisutne i najavio prvog govornika-vlč. Dragana Čuturića, hrvatskog dušobrižnika iz misije Mosbach. Vlč. Čuturić je održao uvodni govor u kome je istakao i smisao takvih priredbi - osmišljenje Božića ovdje u tuđini odraslima i djeci. Da nam djeca, ovdje rođena, ne zabore „našu i svoju rodnu grudu“, da se djeci posebno pruži pomoć i podrška u svlada-

vanju njihovih poteškoća i problema, da nam se ne bi otuđila itd. Odmah je konkretno naveo i mogućnosti, odnosno način na koji se to može pokušati postići. Pri tome se, između ostalog, treba i kroz molitvu tražiti zagovor Majke Božje Marije. Svoje riječi vlč. je Čuturić potkrijepio s par citata i čitanjem nekoliko svojih pjesama, odnosno priča.

Poslije govora vlč. Čuturića došao je radosni trenutak za naše najmlađe (oko 60 djece). Za njih je došao „Sv. Nikola“ i podijelio im svi-ma darove. Nakon toga je kratki nagovor održao dr. Walter, direktor Karitasa Mannheim. On je posebno naglasio da ga uvijek raduju te priredbe kod Hrvata jer ih posjećuje tako veliki broj ljudi. Isto tako je izrazio spremnost i ubuduće, kod organiziranja takvih karitasovih priredbi, davati svu moguću podršku.

Nova knjiga! U siječnju ove godine izašla je iz tiska knjiga poznatog publiciste našega vjerskog tiska fra Marijana Kovača, misionara u Hanau. Naslov knjige je „Plešci“. Drugi dio te knjige posvećen je našem iseljeništvu, tj. gastarbajterskim temama. Cijena u pretplati: 15,- DM.

Kratki govor dr. Ivana Grbešića, dipl. psihologa iz Mannheima, imao je za težište opis i mogućnosti pomaganja naše iseljeničke obitelji. Kako su tijekom vremena neki problemi naših gastarbajtera i njihovih obitelji narasli i postali krupni, tako su i potrebe traženja boljih rješenja postala nužnija.

Na kraju je pročitao odlomak priče „Četiri rastanka i jedna božićna ljubav“ iz knjige „Za još jednu ljubav“ od Dragana Čuturića. Program je glazbeno uokvirio VIS „ZRINSKI“ iz Darmstadta: publika ga je primila i ispratila burnim i srdačnim pljeskom.

Svi posjetitelji su na rastanku izrazili želju da se takve priredbe po mogućnosti češće organiziraju i u drugim povodima, da bi se tako stvorila mogućnost međusobnog upoznavanja i zbližavanja. Ante B.

OGLAS

Prodaje se novija samostojna kuća u Slavoniji. Uvjeti povoljni. Idealna za povratnika. Plaćanje samo u markama. Upitati: Šime Brkić, Dalmatinska 59, 56000 Vinkovci/Novo selo.

ISPRAVAK

U posljednjem broju „Žive zajednice“, str. 18, krivo smo naveli telefonski broj odvjetničke prakse Miroslava Lučića. Točan telefonski broj glasi: 0 69/23 58 32.

BAYREUTH

Uz Nikolinje i pomoć siromašnoj obitelji

Uvjeren sam da je mnogima od nas poznata ona legenda o dobroti sv. Nikole, koji je čuvši za tri siromašne sestre, pun brige i sažaljenja prema njima, privukao se noću do njihove kućice i ubacio tri dukata kroz dimnjak, koji nisu pali u vatru, kako kaže legenda, nego u obješene čarape tih siromašnih djevojčica.

Pa, eto, poput ove legende, a na prijedlog i inicijativu našega dušobirnička Stjepana Pavokovića, pokušala je i naša misija u Bambergu, u povodu proslave Nikolinja u gradovima Bamberg, Bayreuth, Coburg i Rothenburg/T., uz uobičajene darove i radost, koju sv. Nikola pripravi djeci i njihovim roditeljima, sprovesti i jednu zajedničku akciju skupljanja financijske pomoći jednoj siromašnoj obitelji u domovini, koja je prije tri godine, uslijed iznenadne i teške bolesti, ostala bez oca. Umro je treći dan nakon rođenja svoga najmlađeg sina i ostavio jedanaestero djece iza sebe. Za života je radio kao zidar i borio se za opstanak svoje brojne obitelji. I, eto, sudbina je tako htjela da iznenada oboli i umre, te da cijeli teret prijeđe na „leđa“ majke ove brojne obitelji.

Mala socijalna pomoć koju mjesečno dobiju je samo za ono najnužnije, da se preživi, a

Mališani iz bamberske misije nisu zaboravili ni konkretno pomoći siročad u Domovini koja je ostala bez oca

gdje je sve drugo: odjeća, obuća, škola. Svi mi koji imamo dvoje ili troje djece, znamo što to znači, a zamislimo da ih imamo jedanaestero i da moramo živjeti od socijalne pomoći. Stoga si možemo zamisliti, kako izgleda život ove brojne siromašne obitelji nakon smrti dragog im oca. Našom zajedničkom

akcijom sakupili smo oko 1.100,- DM, koje želimo, kao znak konkretne ljubavi prema bližnjima, uručiti ovoj siromašnoj i ožalošćenoj obitelji, tako da i njih, mada s malim zakašnjenjem, u naše ime obraduje naš nezaboravni i dobri svetac sv. Nikola.

Pavo Mikić

HAGEN

Radosni korak u Novu godinu

Hrvatska kat. misija u Hagenu obilježila je vrlo živom aktivnošću posljednji mjesec stare i prelazak u novu godinu. Kao i obično, za blagdan sv. Nikole župsko pastoralno vijeće, uz svesrdnu pomoć roditelja, organiziralo je veseli susret hrvatske kat. zajednice. Mladi i djeca, vježbani u tri folklorne grupe, pridonijeli su živom raspoloženju igrom i svir-

kom, a posebni dojam je ostavio igrokaz „Dolazi sv. Nikola“ te uspjeti recitali. Zatim su djeca, s neskrivenom radošću primali darove iz ruke za tu prigodu obučenog „biskupa“, koji im je postavljao pitanja: „Da li ideš na sv. Misu?“, „Znaš li se hrvatskim jezikom moliti Bogu?“ i sl. Ovakva mladost radost je svojih roditelja, svoje Crkve i svoga naroda.

Poslije ovog blagdana slijedila je zajednička priprava za slavljenje najradosnijeg blagdana kršćanstva – Božića. U dane koji su pre-

thodili Božiću, kao i na sam blagdan, vjernici su u velikom broju pristupili sakramentu pomirenja i sv. pričesti. Noćna Božićna Misa slavljenja je u 21 sat uz brojno učešće vjernika koji su ostali ovdje za vrijeme božićnih praznika. Mnogi su pošli u domovinu, posebno oni koji žive kroz čitavu godinu u tuđini, daleko od svojih obitelji. Na „polnočki“ je propovijedao don Ivan Čubelić, svećenik splitske nadbiskupije, koji je bio dragi gost naše misije kroz ove božićne dane. Uz sv. Misu mladi su vjernici izveli veoma uvježbani i od naroda, pljeskom i pjesmom popraćeni, recital „Kod jaslica“, od Alekse Kokića. Na poticaj župnika don Stipe Vrdoljaka, darežljivi vjernici su u božićnoj kolekti darovali, kao svoj doprinos vrijednoj akciji „Domus Croata“, za kupnju hrvatskog hodočasničkog doma u Rimu, 1800 DM. Ovu radost Spasiteljeva rođenja, započetu u crkvi molitvom i pjesmom, nastavili smo u župskoj dvorani vedrim raspoloženjem i međusobnim čestitkama. Svih božićnih blagdana posjet vjernika Misi i sakramentima bio je uočljiv a zauzeta aktivnost mladih vrijedna pohvale. To su posebno pokazali u besprijeckornom organiziranju dočeka Nove godine.

Proslavom božićnih blagdana i Nove godine zahvalili smo Bogu za proteklu godinu i za Njegovu trajnu prisutnost među nama te s novim nadama radosno zakoračili u Novu godinu.

Dječji igrokaz „Poklon mudraca“ s oduševljenjem su pratili svi nazočni u dvorani poslije „polnočke“

FRANKFURT/M.

Mladi ne zaboravljaju
djedova i baka

U subotu 6.12.1986. proslavila je misija Frankfurt Nikolinje, a to je ujedno bila i božićna proslava.

Dvorana Kulturno-obrazovnog centra BIKUZ u Höchstu bila je do posljednjeg mjesta popunjena.

Kroz program, koji je sastavio i pripremio o. Vinko Marović, spretno su vodili župnik fra Rafael Begić i fra Vinko Marović.

Ne mogu opisivati sve točke programa, pa ističem samo one najvažnije, odnosno najuspješnije.

Prije svega to je **Recital mladih**. U njemu su oni, citirajući odlomke iz djela naših poznatih pisaca i pjesnika, izrekli sve patnje i boli našeg čovjeka u tuđini, kao i bol starih roditelja djedova i baka, koji su ostali u domovini, sami i nemoćni, iščekujući povratak svoje djece.

Svakako treba spomenuti i **mjuzikl „Božićna noć“**, od Marija Nardellija, koji je izveo dječji i djevojački zbor misije. Slika „živih jaslca“ bila je ugodna za oko, a tekst koji su pjevači otpjevali, prijatan za uho.

I u najradosnijim trenucima, kao na božićnoj proslavi u Frankfurtu, naši mladi ne zaboravljaju korijena iz kojih su ponikli

Trud prof. Mate Leščana, kao i svih sudionika, nagradila je publika dugim pljeskom.

Ne smijemo zaboraviti ni naše folklorase koji su pod vodstvom Dražene Brešić uspješno odigrali „Slavoniju“ i „Prigorje“. Dvije recitacije, jedna „Božićna priča“, klavirski komadi pod vještim prstima Mate i Irene Ivančić te Vesne Školnik, zatim skeč „Manda i Nikola“ (Ivanka Dolić i Marijan Dodig), upotpunili su program.

Nakon pjesme „Dođi, dođi sveti Niko“, napokon se pojavio i glavni gost večeri.

Storboom prepunom darova došao je „Sv. Nikola“ i obradovao malene. Svako je dijete u dvorani dobilo dar, a bilo ih je 650 (darova).

Time je bio završen službeni dio programa.

Ples i pjesma potrajali su do kasno u noć.

Ivanka Dolić

ROTTWEIL

Večer umjetnosti i literature

U Hrvatskoj kat. misiji Rottweil priredio je misionar Luka Lucić od 17. do 27.11.1986. godine izložbu akvrela domovinskog umjetnika **Davora Runtića**.

Umjetnik je rođen u Splitu. Godine 1966. diplomirao je na Pedagoškoj akademiji u Osijeku, a 1980. na fakultetu političkih nauka u Zagrebu. Slikarstvom se profesionalno bavi od 1986., a živi u Vinkovcima. Svojim zapaženim radovima obišao je gotovo cijelu domovinu, a izlagao je i u inozemstvu: Göteborgu, Stuttgartu, Liègeu, Stockholmu...

Kod otvorenja izložbe bio je nazočan i sam autor akvrela koji je odgovarao na postavljena pitanja i tumačio svoj stil: „Treba imati i poznavati simbole s kojima čovjek može gledajući razgovarati. Premda rođen u Splitu, Dalmaciji, moru sam se vraćao samo ljeti. Slavonija je za me i za mnoge Obećana zemlja i moja velika inspiracija.“

Akvreli odišu lijepim prelivom boja dočaravajući prirodu u različitim godišnjim dobima u ravnoj Slavoniji. Mladi pjesnik **Mladen Lucić**, brat vll. Luke, pročitao je na otvorenju izložbe nekoliko pjesama iz svoje prve zbirke pjesama koja je nedavno objavljena. Potom se razvio zanimljiv razgovor o literaturi.

Pokrajinski listovi pisali su pozitivno o izložbi i umjetniku Runtiću.

Acivi

Naredni susreti misionara i past. suradnika

Nakon održanih siječanjskih regionalnih susreta hrvatskih pastoralaca u Njemačkoj dogovoreni su naredni koji će se održati slijedećih mjeseci ovim redom:

Rottenburška regija: 16. 2. 1987. godine u Geislingenu a.d. Steige, Reussensteinstr. 5;

Bavarska regija: 23. 2. 1987. u Augsburgu, Stettenstr. 10;

Sjeverna regija: 23. 2. 1987. u Hannoveru, Schöneworth 6;

Rajnsko-majnska regija: 25. 2. 1987. u Aschaffenburgu, Treibgasse 26;

Sjeverorajnsko-vestfalska regija:

25. 2. 1987. u Duisburgu, Brückenstr. 30;

Freiburška regija: 6. 4. 1987. u Offenburgu, Gaswerkstr. 5 A.

SINDELFINGEN

Misionar iz Zaira u misiji

Pater Drago Gverić posjetio je našu misiju za samu misijsku nedjelju. Uoči nedjelje u našem centru imao je susret s mladima, predvodio je sv. Misu i održao predavanje uz diapozitive.

26.10.86. slavio je sv. Misu s našim vjernicima na sva četiri mjesta gdje je bio vidljivo velik odaziv vjernika. Uvečer u Sindelfingenu, iza sv. Mise, ponovno u našem centru veoma velik broj ljudi odazvao se njegovom pozivu i sa zanimanjem pratio njegov prikaz rada i života u misijama daleke Afrike.

Dozvolom biskupije Rottenburg-Stgt. predana je toga dana milostinja od 3200,- DM p. Dragi.

OGLASI

Vrlo povoljno prodajem zemljište u Kaštel Starom kod Splita. Teren se nalazi uz Jadransku magistralu i vrlo je prikladan za poljoprivredu, gradnju i otvaranje obrta. Nalazi se u blizini grada, željezničke postaje i zračne luke. Površina: 1.500 četvornih metara. Obratiti se na: Dragana Jurašin, Kamberovo šet. 29, 58216 Kaštel Stari, tel.: 0 58/65 61 95.

U Bad Reichenhallu, poznatom turističkom mjestu i lječilištu, povoljno se prodaje, zbog bolesti, dobro uhodana krojačka radnja (Änderungsatelier). Bad Reichenhall najbliže je njemačko mjesto našoj domovini, udaljeno od Salzburga svega 10 km. Opširnije informacije na telefon: 086 51/666 30 (poslije 18.00 sati).

Prodaje se starija kuća s velikim dvorištem i vrtom u Čepinu kraj Osijeka. Upitati na adresu: Ivanka, M. Tita 35 a, 54431 Čepin.

Knjige knjige knjige...

Ponovno izdanje „Cvita razgovora...” fra Filipa Grabovca

Pred Božić predstavljeno je u Splitu, u prostorijama Splitskoga književnog kruga ponovno izdanje knjige fra Filipa Grabovca: „Cvit razgovora naroda i jezika iliričkoga aliti rvackoga” / Mleci, 1747/. To je djelo dva mjeseca nakon objavljivanja zaplijenjeno i javno spaljeno na lomačama Zadra, Splita i Sinja, tako da se zna samo za šest sačuvanih primjeraka. Godine 1951. izišao je „Cvit...” u obradi Tome Matića a ovaj je pripremio, uz veoma dobar uvod, profesor Franjo Švelec.

Knjiga fra Filipa Grabovca nikla je iz istog izvora i iz istih pobuda kao i najčitanija knjiga hrvatskog naroda „Pjesmarica” fra Andrije Kačića-Miošića. I jedan i drugi fratar želio je prosvjetliti svoj narod, iznijeti mu ne samo moralno-vjerske zasade, što je učinio fra Toma Babić, nego i junačku prošlost u kojoj nosioci nisu samo carevi, kraljevi, banovi i velikaši nego serdari, harambaše i alfiri, koji nisu voljom kraljeva nego mačem i buzdovanom postali vođe naroda „iliričkoga aliti rvackoga”. Na pozornicu povijesti oni postavljaju narod i to je vrijednost tih dviju knjiga, Grabovčeve nespretnije u izrazu, ali otvorenije i bolje u versifikaciji i opreznije „starca Milovana” koji je od sudbine svoga starijeg subrata naučio da se ne smije uvijek biti otvoren.

Grabovac, rođen u Podosoju kod Vrlike, kroz školovanje je dobio kršćanski svjetonazor i upoznao slavnu prošlost svog naroda. Iz toga niče njegova težnja da pomogne i perom svom neukom narodu.

Čvrsto usađeni kršćanski red, ljepotu moralnih zasada, opomene za pošten život i rad Grabovac je iznio u stihovima u obliku razgovora između mladića i starca kao i u prozi s puno mudrosti i životnog iskustva, a što se i danas s užitkom čita. U tim poukama Grabovac je nastojao sačuvati stari red ali obogaćen i novim saznanjima o odgoju djece ili lijepom ponašanju među ljudima različitih staleža.

Mnogo je aktualniji drugi dio njegove knjige, povijesno-nacionalni. Grabovac je dosta mlad postao vojni kapelan i tu službu vršio do hapšenja. Dobro je zapažao slab utjecaj stranog svijeta na mlade časnike i vojnike svog naroda. Stoga je još godine 1729. tiskao letak s pjesmom u kojoj se žestoko oborio na odbacivanje narodne nošnje i oružja, po njemu bitnih nacionalnih oznaka. Iako je to moglo biti kod mnogih samo prilagođavanje u tuđem svijetu, ipak za Grabovca ono je bi-

lo pogubno jer su takvi znali reći: „Mi nijesmo naši!” On im se podrugiva neka se s kratkim mačevima sakriju iza vrata kad se susretu s pravim Hrvatima i neka reknu da su iz Ljubljane!/. Grabovac se u pjesmi obratio mletačkom duždu da ih obuče „na rvacku”, što je dužd posebnom narednom te godine i učinio.

Međutim, u svojim razmišljanjima po vlažnim sobama kasarna i samostana Verone Grabovac je sazrijevao. On je iz razgovora sa svojom subračom, kojoj je poslao tri Gospine slike / u Splitu, u Imotskom, u Vrlci / doznavao za teško stanje u domovini i uspořádavao ga sa životom u Veroni, Padovi i Mlecima. Uvidio je da su Mlečani vodili krvave ratove XVII. i XVIII. stoljeća zbog proširenja svog posjeda a ne zbog napretka naroda. Uvidio je da je Dalmacija upala u mrtvilo. Iz knjiga je znao, kao i mnogi tadašnji kulturni ljudi, za slavnu prošlost još onda kad se nije ni znalo za tadašnja carstva pa ni za Mletačku republiku. Iz Dalmacije su izišli, ističe, mnogi rimski carevi, sveci, biskupi i pape. Divio se zadarskim zidinama, šibenskoj stolnici, splitskom zvoniku sv. Duje. Opravdava čak progonstva kršćana cara Dioklecijana jer je to tobože naučio u „Taliji”, a odrekao se prijestolja što „se ne more naći da je čovik učinio prija ni posli”.

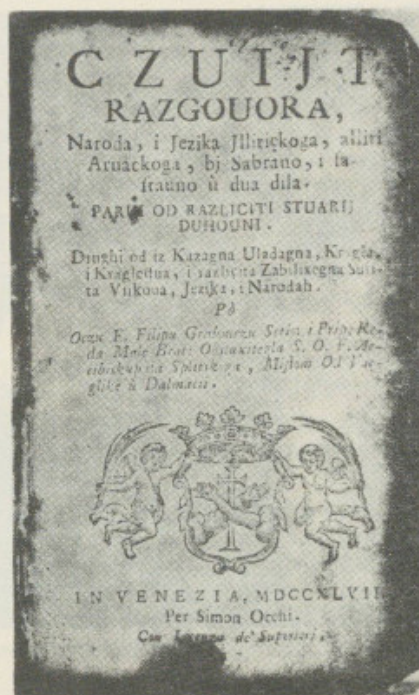
Očajan na otužno tadašnje stanje optužio je vlast teškim rečenicama: „Bevirnici sad te gaze – što si bila to ne paze”, da bi završio otvoreno dinarski: „Sad te svaka rđa gazi – pak još ide da te mrzi...” Na iste činjenice reagirali su splitski pjesnik Kavanjin i makarski fratar Gojak, ali za njihovo pisanje nije znala državna vlast. Uzroke slabog stanja Grabovac je našao u slabosti svog naroda koji je srdit ali i milostiv, nenavidan ali nije sklon bludu, pun svađa ali „na lipu ti svaka stvara”. Zbog „hrvatskog jala” trpio je i Matoša i drugi naši velikani. No Grabovac je dalje na glas razmatrao:

Da b' Rvati skladni bili,
ne b' ovako žalost pili:
reko, da bi sklad imali,
svim bi svitom ti vladali.

To je bio otvoren poziv na slogu da bi se zbacila tuđinska vlast. U daljnjem promatranju otužne sudbine svog naroda Grabovac se uzdigao do otvorenog bunta u Krležijanski jakoj optužbi:

„Kad kralj oće kog da srve,
tad Rvate meće prve.
A dobitak kad se dili,
tad pitaju: „Gdi ste bili?”

Time je vojni kapelan hrvatske konjice fra Filip Grabovac zahvatio u srž izrabljivanja našeg naroda na svim graničarskim krajevima Hrvatske, na granicama Habzburškoga i Turskog carstva kao i u Mletačkoj republici. Za tuđinske interese gubili su živote hrvatski vojnici ne boreći se za sebe, niti svoju domovinu, nego za strance. Napad je bio otvoren i nije mogao izbjeći podozrirov mletačkoj državnoj inkviziciji. Fra Filip je završio pred kvarantiju, vrhovni mletački sud i u

zloglasnu tamnicu „Sotto i piombi” a odatle na osamjeni otičao Santo Spirito, u vlažni samostan gdje je iscrpljen 13. veljače 1749. i umro, kad je državni kancelar zapisao kako „prestaje svaki nadzor nad njim”.

Pohvalno je što je Splitski književni krug posegao i za tim našim manje poznatim djelom, svjedočanstvom o položaju našeg naroda pod tuđinskom vlašću a koje fra Filipa smješta „među svijetle likove naše prošlosti što zrače i danas” / Švelec /. Stoga preporučamo svima da tu knjigu nabave kod svojih svećenika, a Splitskom književnom krugu čestitamo što izdaje djela kao što su ponajboljega našeg renesansnoga pjesnika i mistika Marka Marulića, a eto i knjigu hrvatskog mučenika fra Filipa Grabovca. Ta bi djela trebala naći mjesta na policama hrvatskih kuća. Narudžbe prima Hrv. naddušobrižnički ured Frankfurt / M.

Cijena: 20,- PM.

Ante Josip Soldo

Magistarska radnja o F. Grabovcu

Na filozofskom fakultetu sveučilišta Ludwig-Maximilian u Münchenu magistrirao je u ljetnom semestru 1985. godine Josip Grbavac, član Franjevačke provincije presv. Otkupitelja iz Splita, radnjom „Ethische und didaktisch-aufklärerische Tendenzen bei Filip Grabovac – Cvit razgovora”. U radnji je, uz kratku biografiju, obrađen oblik, sadržaj, autorova nakana, stil i jezične posebnosti „Cvita razgovora”, a dijelom su osvijetljeni duhovni, socijalni i kulturno-povijesni odnosi u Dalmaciji Grabovčeva vremena.

Radnja magistra J. Grbavca koju je 1986. godine objavila izdavačka kuća Otto Sagner iz Münchena, na njemačkom dakako, može se naručiti u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu. Cijena: 20,- DM.

Dobriša i sveta Veselka

Istom smo u bolnici saznali što se one kobne noći zbilo. Mate, zbog srdačne vedrine zvan Dobriša, ušao u kavanu, ugledao Jozinu s klapom, prišao mu pa ga potapšao po ramenu. Valjda uvrijeđen, ovaj se naglo okrenuo pa zgrabio Matu za prsa.

Život je pun pakosnih „Jozina“, koji divlje mlate oko sebe, kad opaze da je netko zadovoljan i veseo. Naprasiti i nasrtljivi, Jozine onakve kao Dobriša ismijavaju, ponizuju i na njima iskaljuju svoju mrzovoljnost. A Mate se ravnao po onoj kineskoj uzrečici: „Bolje je upaliti sitno svjetlo, nego se stalno tužiti na tamu.“

„Gle našeg Dobriše!“ vikne sad Jozina, „uik on ka' pehar radosti!“ Sve je išlo kao u brzom filmu. Jozina udario Matu šakom u lice, odvuкао ga na ulicu pa kreštao kao lud: „Kog se vraga, budalo, uik smiješ, usrid ovi' pogubni' vrijeme- na?!” Kako je vani bilo mnogo naroda, pa oko njih dvoje došlo brzo do gužve, kasnije nitko nije znao policiji reći, tko je Matu u onih par minuta mržnje onako nožem izbio da je jedva ostao živ.

Posjetismo Matu u bolnici. „Jeste on pravi dobričina i virni sin Crkve“, govori fra Jure putem. „Kad god ga vidim, padne mi na um sveta Risolina, rvacki Usmijanka il Veselka.“

Mate se mučno uspravi u krevetu: „Evala, fra Jure, nisi me ni u zlu zaboravijal!“ Nakon velikog gubitka krvi, obrazi mu blijedi poput zida, ali na licu smiješak kao u mlade cure. U razgovoru pita Mate: „Časni oče, daj mi reci, zašto je narod odveć neveseo, čangrizav, srdit? Ka' da anđeli nisu o Božiću pivali: 'Veselje ti navišćujem, puče kršćanski!'“

„Jadni moj Mate, imaš ti pravo. Al šta 'š, taki ti je čovik: klekne prid oltar i udara se u prsa, a nakostriješen kao da stalno vodi rat s Indijancima!“

Drukčije od drugih, koje ni sreća više ne veseli, Dobriša svakome sve oprashta, pun je svjetla, pa ga zato drže budalom i nazadnjakom, „kao svetog Josipa iz Nazareta. Bog traži od njega nešto neshvatljivo, ali on ništa ne pita nego upregne magarca i vodi svoju zaručnicu Mariju u Betlehem. Slični su „naivnoj, primitivnoj“ Albanki, majci Tereziji,

kojoj za njezin rad daju Nobelovu nagradu i živom je već zovu sveticom, ali kad je pitaju za „tajni recept“ njena svjetskog uspjeha, ona čedno odgovara: „Treba se bez prestanka moliti Bogu, to je sve!“

U svojem otrcanom breviru držao fra Jure uvijek stotine svetih sličica. „Mate, evo ti lipog svetog Sebastijana i još lipšeg svetog Lovru. Oba su svršili ka' mučenici, al su imali veselu dušu, ka' da je stalno letala između zemlje i neba!“ Mate gleda sličice pa govori: „Reci mi, oče, zašto svece slikaju uik nako stroge, mršave, ozbiljne? Ta Bog je čista radost i veselje!“

„E moj sinko, vidiš, baš se to pitala i sveta Veselka, pa se onda uzela cili život smijati, tako da je smihom dovukla nebo na zemlju, a mrzovoljne i pakosne đavle potirala u pakao!“

Mate gleda svetog Lovru pa se smije: „Kadgod ga vidim nako na roštilju, uik se moram smijati.“ „A nu, Mate, što je on tako smišna učinija, po Bogu brate?“ „Ne znam, je l' baš istina, al tako nam je priča parok u selu. Kad su ga mučili i živog pekli, nije on kuka ni vapija za milost, neg je krvnicima u šali govorija: 'Okrenite me na drugu stranu, tu sam još posve sirov.'“

„Bravo, sveti Lovre! Ni u dobru ni u zlu vaki sveci ne gube svoju viru, neg vedro gaze kroz život, pa makar svršili na roštilju. A viruj mi, Mate, vaki papā, biskupa, svetaca i redovnika je u Crkvi bilo kud i kamo više, neg onih tmurnih asketskih inkvizitora. Kad je sveti Ivan Bosko, pri sto lita, tija okupit oko sebe zapuštenu dicu, nije drža stroge pridikke, neg se popeja na visoko uže med dva kolca i gore plesa ka lakrdijaš na jednoj nogi – a dica pukla od smija! E kad bi naši propovidnici danas znali bit nako veseli ka' on! Al još su gori naši političari: Ovo je opasno, ovo je zabranjeno, ovo je neprijatelj domovine, vole govoriti. Ma, biži!“ Mate se vrti u postelji, što od rana što od znatiželje: „Ma, Jure, al šta je ono bilo sa svetom Veselkom? Nikad o njoj riči nisam ču!“

„Sidimo u bolnici oko jadnog izbode-nog Mate, al ne pričamo o doktorima i likovima, neg o svecima“, smije se fra Jure, raskomoti se pa počne izdaleka:

„Živila nekoć u talijanskim brdima mlada plemkinja, uik vedra i nasmijana, pa je narod zva' Risolina iliti Veselka. Sve je oko nje bilo radosno, nestašno, raspivano, po onoj narodnoj: Smi-šak košta manje od letrike, al mnogo bolje svitli. Priča legenda, da je njezin smijeh izaziva zavist ne samo jalnih komšija, neg i kod sami' anđela u nebu, koji se, uza sav napor, nisu znali nako zvonko smijati ka naša mlada Veselka. Dok su anđeli, kao svake godine o Božiću, pratili Dite Isusa na zemlju, odlučio ona četiri najzavidnija da 'obrate' Veselku na ozbiljnost života na zemlji. Baš ka' Jozina, koji tebe, Mate, batina-ma kuša uozbiljiti!“

Mate se blažen smijucka: „Fra Jure, nije Jozina baš loš čovik, al, eto, daleko od zavičaja i obitelji, tužan je i razočaran!“

„Uvik ti druge braniš! Al čuj što je bilo dalje. Anđeli povedoše u pomoć sotonu u obliku crnog bisnog psa, pa odu do Veselkina dvorca. Dva su anđela odma pobigla još prid palačom, poraženi zvonkim vedrim smihom Veselke. Ostala dva se pritvorila u bidne prosjake pa ušla u dvor prid Veselku i njezinu raspoloženu čeljad. Ona i' lipo primi, ponudi im pit i isti, al anđeli-prosjaci samo će tvrdoglavo: 'Ne želimo ništa drugo, neg nam daj tvoj smih! Mi ćemo ga ponit na nebo, pa kad dođe tvoje vrijeme, naći ćeš ga upakovana na rajskim vratima'. Na tu komičnu molbu Vesela se uze tako gromko smijati i klicati, da su oba anđela pobigla, a za njima uteka i 'crni pas' naježeni' dlaka.“

„Fala ti, fra Jure, baš si me utišija“, veseli se Mate. „Da me rane ne bole, smija bi se još glasnije neg sama Veselka! Lipe li priče, dobri Bože! Nek me Jozina i dalje ismijava i vuče za nos, Bog će mu sav jal i srdžbu oprostiti, ko što mu ja opraštam.“

„Nema što, duša od čovika, naš Mate-Dobriša“, razmišlja fra Jure dok se vraćamo u misiju. „Pada mi, eto, na pamet naš sitni sveti Leopold Mandić. Godinama je u ispovidaonici mora slušati gadno zlo i teške grije ljudske, al se u viri u Boga ni za milimetar nikad ni' pokoleba. Mogu svi 'Jozine' ovog svita mrziti, zaviditi i tuč vesele Dobriše, al uik vridi Božja rič: 'Blago siromasima u duhu, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji. Prid Bogom su naki ka' Jozina prave budale – a Dobriše pravi blaženici!“

Ivo Hladek

Festival folklora hrvatske kat. mladeži u Zapadnoj Evropi!

Kao što smo u posljednjem broju „Žive zajednice“, str. 28, javili, održat će se 15. veljače 1987. godine u Esslingen-Zellu, Alleenstr. 1, u Festhalli, festival folklora hrvatske katoličke mladeži u Zapadnoj Evropi. Svečanu sv. Misu predvodit će i propovijedati na hrvatskom jeziku prelat Jürgen Adam, biskupijski referent za katolike drugoga materinskog jezika u biskupiji Rottenburg/Stuttgart. S njim će koncelebrirati svi nazočni svećenici. Euharistijsko slavlje počinje u 10.30 sati u spomenutoj Festhalli. Preko sv. Mise svirat će orkestar mladih „Zajedništvo“ iz hrvatskih katoličkih misija Esslingen,

Ludwigsburg, Stuttgart i Waiblingen. Poslije ručka koji će biti ponuđen u restoranu uz Festhallu počinje, negdje oko 14.00 sati, festival folklora na kojem će svoje umjetničko folklorno znanje pokazati brojne skupine naših mladih iz različitih misija. Stručni će žiri ocjenjivati nastupe folklornih skupina, a najbolje će imati čast nastupiti u Offenbachu za vrijeme svečane akademije u povodu XVI susreta hrvatske kat. mladeži, 3. svibnja 1987. Nastojte u što većem broju sudjelovati na ovoj jedinstvenoj kulturno-vjerskoj manifestaciji hrvatske katoličke mladeži iz zapadnoevropskih zemalja.

Susret s Papom

Jedan od najradosnijih trenutaka za mlade iz Bocholta, Duisburga, Mühlheima, Gelsenkirchena, Hagena i Lüdenscheida koji su za vrijeme jesenskih praznika bili na višednevnom hodočašću u Rimu (o tome smo pisali u posljednjem broju „Žive zajednice“, str. 20) bio je svakako susret sa Sv. Ocem.

Evo, kako je to doživjela jedna mlada hodočasnica iz Gelsenkirchena:

„Pozno jesensko sunce, kako valjda samo u Italiji zna u to doba sjati, obasjavalo je Trg Sv. Petra. I meni je bilo pomalo vruće u lanenoj nošnji. Na prepunom trgu pred veličanstvenom bazilikom čuju se mnogi strani jezici. Osim nas Hrvata koji smo dobili lijepa mjesta, valjda radi narodnih nošnji, preko puta nas su Koreanci sa svojim egzotičnim bojama. Gledam naokolo i ispunja me radošću to šarenilo i mnoštvo različitog svijeta. Do nas su Irci, pa tamo dalje Nijemci. Grci prekrasno pjevaju. Bože moj, kako divan osjećaj. Cijeli

svijet kao da je tu. Mene još veseli što sam uz samu ogradu, jer tuda će proći Papa i moći ću ga izbliza vidjeti. To što smo vidjeli Koloseum i obeliske Rima i divne fontane i spomenike, ništa nije prema ovom osjećaju: da ću uskoro vidjeti Papu, a možda se s njim i rukovati. Konačno velika zvona na crkvi Sv. Petra odbrojavaju II sati. Netko viče: „Eno, dolazi“. Svi se okreću i plješu. Papa se pojavljuje. Ja ustajem i brzo idem do ograde da zauzmem dobro mjesto. Vidim da svaki pruža ruku da ga se barem dotakne. Te minute čekanja bile su mi kao dani, jer vidjela sam da se Papa pješe uputio prema našoj strani i sa svakim se redom rukuje. Konačno dolazi do nas. Svi smo se natiskali uz ogradu i svatko ga želi pozdraviti. On prilazi i nešto pita. Kasnije sam čula

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl

6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH

6082 Mörfelden-Walldorf 1

Proljetni susret pastoralaca

Proljetni susret svih pastoralnih suradnika i misionara održat će se u **Vierzehnheiligen** - Diözesanhaus, od 16. do 20. 3. 1987. godine. Glavna tema tog velikog pastoralnog saborovanja: **Župna zajednica, njen život i njena budućnost** (s posebnim osvrtom na hrvatske župe u inozemstvu).

da je pitao „Tko ste vi?“ Netko je odgovorio: „Hrvati“. Papa je prihvatio na hrvatskom: „Hvaljen Isus i Marija“, „dobro došli“, „kako ste, kako ste?“ Drugo nisam ni čula više, jer tada me je Papa pomilovao po licu. Uvijek kad mislim na ovaj susret čini mi se kao jedan san koji me ispunja ponosom što imamo ovakvog Papu. I sretna sam, makar je moj susret s Papom trajao samo nekoliko sekundi. A moja majka mi i danas kaže: „Budi sretna kćeri, jer ja tako što mogu samo sanjati.“

Mlada hodočasnica iz Gelsenkirchena još uvijek sanja o nezaboravnom susretu sa Sv. Ocem Ivanom Pavlom II

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf